יודען געדענקט! דער קאַמף קעגען רדיפות אויף יודען אין דייטשלאַנד — דויערט

NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראָשען

זייטען 1

נייער פאָלקסבלאַט

№ 103 | Łódź, Poniedziałek, 4 maja 1936 | אדרעס: לאָדז, פּעטריקאָווער 21 טעל. 224-71 Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאָדז, מאָנטאַג פ' אמור י"ב אייר תרצ"ו

ריזיגער זיג פון פאָלקס-פראָנט

בעת די וואַהלען צום פראַנצויזישען פּאַרלאַמענט

סאָציאַליסטען בעקומען 145 מאַנדאַטען, קאָמוניסטען 71, ראַדיקאַלען 115

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

...זיינען פאָרגעקומען די רעזשירירענדע וואַה... אין פראַנקרייך. בעת דעם ערשטען וואַהל־גאַנג ...זונטאָג זיינען נאָר אויסגעוועהלט געוואָרען... דעפּוטאַטען פון 135 קרייזען, נעכטען זיינען ...קומען די וואַהלען אין די איבריגע 433 קרייזען. ...די וואַהלען האָבען אומעטום געהאַט א רוהיגען ...כאַראַקטער. די פרעקווענץ איז געווען א בעדייטענדע. ...א זיעגער איז שוין געווען בעקאַנט, אַז הערריאָ... ...אין מאַרשאַנדאַ זיינען געוועהלט געוואָרען, ראַגעגען ...אין אַרונדיסמאַן דער פּאַריזער פון דער רעכ־ ...גרופּע, דער בעקאַנטער רעכטער פּאָליטיקער

פראַנקלין בויאָן, זיין מאַנדאַט האָט צוגענומען א קאָמוניסט.

* * *

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

1 א זייגער ביינאַכט טעלעגראַפירט מען פון פּאַ־ ריז: פון 618 וואַהל־קרייזען זיינען שוין בעקאַנט די רעזולטאַטען פון 613 קרייזען שוין צוזאַמען מיט די וואַהלען פון פאַריגער וואָך. ס'האָבען בעקומען מאַנ־ דאַטען: קאָנסערוואַטיסטען — 11, רעפּו־ בליקאַנער אוניע — 90, פאָלקס - דעמאָ־ קראַטישע גרופּע 23, רעפּובליקאַנער — 83, אונאָפּהענגיגע ראַדיקאַלען — 32, ראַדיקאַלען — 115, אונאָפּהענגיגע סאָ־ ציאַליסטען — 9, סאָציאַליסטישע אוניע (גרופּע פון פּאַל באָנקור) — 25; סאָציאַ־ ליסטען — 145, קאָמוניסטען — 71, אונ־ אָפּהענגיגע קאָמוניסטען — 10.

* * *

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

די היינטיגע וואַהלען האָבען געבראַכט א ריזיגען זיג די סאָציאַליסטען און קאָמוניסטען. די קאָמוניסטען, וועלכע האָבען אין ביז איצטיגען פּאַרלאַמענט געהאַט 10 דעפּוטאַטען, האָבען איצט בעקומען 71 מאַנדאַטען.

ביים אָנהויב פון פריהערדיגען פּאַרלאַמענט האָבען די סאָציאַליסטען געהאַט 131 דעפּוטאַטען. נאָך פערשידענע שפּאַלטונגען איז זיי געבליבען 77. איצט האָבען זיי 145 דעפּוטאַטען און זיינען די גרעסטע גרופּע אין נייעם פּאַרלאַמענט. ביז איצט איז די גרעסטע גרופּע געווען די ראַדיקאַלען מיט 160 דעפּוטאַטען, איצט האָבען זיי בעקומען נאָר 115 דעפּוטאַטען.

צוליב דעם, וואָס די סאָציאַליסטען זיינען די גרעסטע גרופּע אין פּאַרלאַמענט, וועלען זיי דאַרפען שאַפען די נייע רעגירונג. די ביז איצטיגע רעגירונג וועט זיך נישט קענען האַלטען, ווייל 5 פון איהרע מיניסטאָרען זיינען נישט געוועהלט געוואָרען.

* * *

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

הערריאָ האָט פון ליאָן טעלעגראַפיש מיטגעטיילט דעם פּרעזוס פון דער ליגע צו שיצען די רעכט פון מענש און בירגער, באַש, אַז ער טרעט אַרויס פון דער ליגע, ווייל די ליאָנער סעקציע שטיצט אונטער זיין געגען־קאַנדידאַט אויף דעפּוטאַט.

טאָג - טעגליך

...פראַנקרייך היט די רעפּובליק

...נעכטען זיינען פאַרענדיגט געוואָרען די וואַהלען ...צום פראַנצויזישען פּאַרלאַמענט אין צווייטען וואַהל ...גאַנג. נעכטען האָט מען געוועהלט 75 פּראָצענט ...מיטגלידער פון פּאַרלאַמענט, וועלכע האָבען נישט ...בעקומען קיין אַבסאָלוטע מעהרהייט בעת דעם ער־ ...שטען וואַהלגאַנג, וואָס איז פאָרגעקומען דעם פאַר־ ...גאַנגענעם זונטאָג.

דער אויסגאַנג פון די נעכטיגע וואַה־ ...לען איז שוין קלאָהר, די סאָציאַליסטען און ...רעפּובליקאַנישע עלעמענטען האָבען דאָסמאָל מיט ...דער גרעסטער קאַטעגאָרישקייט אָפּגעשטויסען דעם ...אָנגריף פון די רעכטע אין פּאַרלאַמענט און זיינען ...גרייט איבערצונעהמען די רעגירונג אין פראַנקרייך.

בעת דער נעכטיגער וואַהל־טאָג האָט דע־ ...צידירט וועגען דער צאָהל מאַנדאַטען, וואָס יעדע ...גרופּירונג זאָל בעקומען אין פּאַרלאַמענט, האָט אָבער ...נישט געגעבען קיין קלאָהר בילד וועגען דעם, ...ווייל שטימען יעדע פון די דאָזיגע גרופּירונגען האָט ...בעקומען. מ'האָט דערפון נישט געקענט וויסען ווי־ ...פיל דער פראַנצויזישער בירגער האָט געשטימט ...פאַר דער איינצעלנער פּאַרטיי. ווייל נאָך דעם, ...ערשטען וואַהלגאַנג, פאַראייניגען זיך די פּאַרטייען ...און גיסען שטימען די וועהלער אויף די קאַנדידאַ־ ...טען, וועלכע האָבען ביי דעם ערשטען וואַהל־גאַנג ...בעקומען אין געגעבענעם קרייז די גרעסטע צאָהל ...שטימען.

...דאַגעגען האָבען די פּאַרטייען געקענט זיך אַי־ ...בערצייגען וועגען זייערע איינפלוסען דעם פאַר־ ...גאַנגענעם זונטאָג. דעמאָלס האָט יעדע פּאַרטיי אַרויס ...געשטעלט איהר אייגענעם קאַנדידאַט, ווען ער האָט ...נאָך נישט געהאַט די מינדעסטע שאַנסען אַדורכ־ ...צוגעהן. ס'האָט זיך געהאַנדעלט וועגען דעם, אַז ...יעדע פּאַרטיי האָט זיך געוואָלט איבערצייגען צי ...זי האָט געוואונען אָדער פערלוירען שטימען זייט ...די לעצטע פּאַרלאַמענט־וואַהלען. און ס'האָט זיך ...אַרויסגעשטעלט, אַז די קאָמוניסטען, וועלכע האָ־ ...בען ביי די פריהערדיגע וואַהלען בעקומען 700.000 ...שטימען, האָבען ביים ערשטען וואַהל־גאַנג בע־ ...קומען גאַנצע אַנדערהאַלבען מיליאָן שטימען. די ...סאָציאַל־דעמאָקראַטען האָבען בעקומען דיזעלבע 2 ...מיליאָן שטימען, וואָס ביי די פריהערדיגע וואַהלען. ...אָבער דערצו דאַרף מען צורעכענען 200 טויזענד ...שטימען, וועלכע ס'נעהמען צו די „נעאָ־סאָציאַ־ ...ליסטען", וואָס האָבען זיך אָפּגעריסען פון דער ...ס. ד. די דאָזיגע 200 טויזענד שטימען וואָלטען ...די סאָציאַליסטען געדאַרפט בעקומען וועניגער, ווען ...דאָס איז נישט געווען דער פאַל, הייסט עס, אַז ...אויך די סאָציאַליסטען האָבען בעקומען 200 טוי־ ...זענד שטימען מעהר, ווי ביי די פריהערדיגע וואַהלען.

בכלל האָבען [illegible] בע־ ...וויזען, אַז די עכטע רעפּובליקאַנער וועלען ווייטער ...פערהאַלטען די רעפּובליק מיט אַלע איהרע פרייהייטען.

ד.

נעכטיגע 3-מאַי-פייערונג אין וואַרשא

וואַרשא, 3 (טעלעפאָניש)

היינט איז דאָ פאָרגעקומען א גראַנדיעזע 3-מאַי־ פייערונג. צו דעם גאָטעס־דינסט אין דער קאַטעדרע איז געקומען דער מלוכה־פּרעזידענט. די גאַנצע רע־ גירונג בראש מיטן פּרעמיער קאָשטשאַלקאָווסקי, דער סיים־מאַרשאַלעק און פיל הויכע בעאַמטע.

אויפ'ן מאָקאָטאָווער פּלאַץ איז פאָרגעקומען א ריזיגע דעפילאַדע פון מיליטער און אָפּטיילונגען פון מיליטערישער צוגרייטונג.

ס'איז אַנוועזענד געווען דער מלוכה־פּרעזידענט אַלע מיניסטאָרען, אַמבאַסאַדאָרען און געזאַנדטע פון פרעמדע מלוכות און הויכע בעאַמטע.

די דעפילאַדע האָט געפיהרט גענ. טראַיאַנאָווסקי

די נאַראַ-לייט אָרדנען אײַן אַ מאַניפעסטאַציע

און שלאָגען דערביי יודען

וואַרשא, 3 (טעלעפאָניש)

די נאַראַ־לייט האָבען בעת די פייערליכקייטען לכבוד דעם 3 מאַי, איינגעאָרדענט א גרויסע מאַני־ פעסטאַציע, וועלכע איז געגאַנגען דורך דער אויאַז־ דאָווער אַלעע, מאַגאַטעלאַ, נייע־וועלט און קראַקאָ־ ווער פּאַרשטאָט. די פּאָליציי האָט די מאַניפעסטאַנ־ טען פונאַנדערגעטריבען מיט מאַטאַ־באַמבעס. דאַן זיינען זיי געגאַנגען איבער די גאַסען און געשלאָגען די אַדורכגעהענדע יודען, עטליכע פערזאָן זיינען פער וואונדעט געוואָרען, צווישען זיי זיינען אויך פאַר־ האַן קריסטען, וועלכע זעהען אויס ווי יודען.

גרויסע רעדע פון גענ. רידז-שמיגלי

אויף די פייערליכקייטען פון יאָהר-טאָג פון שלעזישען אויפשטאַנד

קאַטאָוויץ, 3 (טעלעפאָניש)

אין קאַטאָוויץ איז נעכטען אויף א גראַנדיעזען אופן געפייערט געוואָרען דער 15־יאָהרטאָג פון אויבערשלעזישען אויפשטאַנד.

צו דער פייערונג איז געקומען דער הויפּט־ אינספּעקטאָר פון די בעוואָפענטע כוחות גענ. רידז־ שמיגלי, וועלכער האָט געהאַלטען אַ גרויסע רעדע פאַר די אויפשטענדיגע. צווישען אַ דערן האָט גענ. רידז־שמיגלי געזאָגט: „אמת, מיר ווילען זיין שטאַרק אָבער אין דער ענטוויקלונג פון אונזערע כוחות און מאַכט ווילען מיר געהען אויפ'ן וועג, וועלכען מיר וועלען זיך אַליין אויסקלויבען. זאָל קיין שום פרעמדער נישט אָנווייזען אונז רעצעפּטען אויף גליק, ווייל מיר ווייסען, אַז אַ פרעמדע רעצעפּט האָט אין זיך פרעמד גוט און אונז האַנדעלט זיך וועגען אונזער פאָטערלאַנד".

די פייערליכקייטען האָט אויך בייגעוואוינט וויצע־פּרעמיער און וואָיעוואָדע גראַזשינסקי.

5 קינדער אומגעקומען

בעת קאַטאַסטראָפעס אין וואַרשא

וואַרשא, 3 (טעלעפאָניש)

דער היינטיגער טאָג אין וואַרשא האָט גע־ בראַכט עטליכע שווערע אומגליקס־פאַלען מיט יו־ דישע קינדער. 4 יודישע קליינע קינדער זיינען אי־ בערגעפאָהרען געוואָרען דורכ'ן טראַמוואַי אָדער אויטאָס. 1 קינד איז אַרויסגעפאַלען פון צווייטען שטאָק און איז דערהרג'עט געוואָרען. א צווייט קינד איז אַרויסגעפאַלען פון פענסטער און איז זעהר שווער פערוואונדעט געוואָרען.

אַלגעמיינע מיליטער-פליכט אין עסטרייך

מעמאָראַנדום צו די אייראָפּעאישע רעגירונגען

ווין, 3 (ספּ. טעל.)

צוליב דער רעדע פון קאַנצלער שושניג וועגען דעם, אַז אין חודש יוני וועט גענומען ווערען צום פאַבאַר 15 טויזענד מענשען פון יאָהרגאַנג 1915, דערוויסט מען זיך, אַז מ'וועט נעמען נישט 15 טוי־ זענד מענשען נאָר 40 טויזענד פאַבאָראַרע.

וואַרשא, 3 (טעלעפאָניש)

נעכטען האָט דער עסטרייכישער געזאַנדטער אין וואַרשא אָפּגעגעבען א מעמאָראַנדום אין אויס־ ערן־מיניסטעריום וועגען איינפיהרען אין עסטרייך אַלגעמיינעם מיליטער־דינסט. אזא מעמאָראַנדום איז אויך אָפּגעגעבען געוואָרען דער ענגלישער, פראַנצויזישער, איטאַליענישער און דייטשער רעגי־ רונגען.

אונזער וואָרט

„א טויט די יודען"

די לאָדזער ענדעקעס האָבען נעכטען דעמאָנ־ סטרירט אין לאָדז לכבוד דעם 3 מאַי, וועלכער איז א סימבאָל פון שאַפען א קאָנסטיטוציע, וואָס באַ־ זירט אויף גלייכהייט, פרייהייט און ברידערליכקייט.

די ענדעקעס האָבען צונויפגענומען זייער גאַנץ „האַב און גוטס", זייער פּעקל אין אונזער שטאָט און זיינען אַרויס דעמאָנסטרירען נישט חלילה, פאַר דער פרייהייטס־קאָנסטיטוציע, נאָר געגען יודען.

אי, וואָס פאַרא סמיכת הפרשה האָט די קאָנ־ סטיטוציע פון 3 מאַי מיט אַ יודען־פרעסערישער דעמ־ מאָנסטראַציע — דאָס איז אַ זאַך פאַר זיך. זיי אַליין פערשטעהען זעהר גוט, אַז קיין שום שייכות האָט איינס מיטן אַנדערען נישט. אָבער פאַרוואָס זאָ־ לען זיי נישט אויסנוצען דעם איינציגען לייכטען פונקט אין זייער פּראָגראַם, ווען עפּיס אַנדערש איז זיי בכלל מעהר נישט געבליבען.

ווען מ'האָט זיך צוגעקוקט צו זייער נעכטיגער דעמאָנסטראַציע, ווען מ'האָט געזעהען זייער מענ־ שען־מאַטעריאַל, ווען מ'האָט געזעהען די גייס־ טיגע אָרימקייט פון די אָנפיהרענדע פערשוינען, און דעם קולטורעלען ניוואָ פון זייער נעכטיגער מאַ־ ניפעסטאַציע, מוז מען מודה זיין, אַז ס'האָבען זיך געקענט בערוהיגען אַלע פּאָליטישע אינסטאַנצען ביי אונז אין לאַנד. די דאָזיגע חברה זיינען בשום אופן נישט בכח אַדורכצופיהרען קיין ערנסטע פּאָ־ ליטישע אַקציעס אין לאַנד מיט אַ גרעסערען פער־ נעהם און מיט ערנסטע פאָלגען. דאָס איז זיכער נישט דער פאַל.

דערפאַר האָט אָבער אונז יודען געקענט ווע־ רען נאָך טרויעריגער אויף דער נשמה. אויב דאָס מענשען־מאַטעריאַל, דער גאַנצער צוזאַמענשטעל פון דער מאַניפעסטאַציע האָט בעוויזען זייער אַבסאָלוט לעכערליכע פּאָליטישע בעדייטונג, האָבען מיר זיך אָבער געקענט איבערצייגען, אַז די ענדעקעס דער־ האַלטען איצט זייער פּאַרטיי אויסשליסליך אויף דער יודען־העצע, און זייער מענשען־מאַטעריאַל איז אַ זעהר ענטשפּרעכענדעס פאַר אַנטי־יודישע אַק־ ציעס...

קיין איין פּאָליטישע לאָזונג איז נישט געוואָר־ פען געוואָרען בעת דער גאַנצער מאַניפעסטאַציע, קיין געזעלשאַפטליכע אָדער סאָציאַלע לאָזונג. דאָס וואָס מ'האָט געהערט איז נאָר געווען פון איין שניט: „נידער מיט די יודען", „אויפהענגען די יודען", „נידער מיט דער יודישער רעגירונג", „אַ טויט די יודען", „קיין פּאַלעסטינא", „די אַראַבער דאַרפען אויך שלאָגען די יודען", און אַזוי ווייטער — אַלץ פון דעמזעלבען שניט און פון דעמזעלבען קאַליבער. זייער גאַנצע ענערגיע און „פּאָליטישע ליידענשאַפט, האָבען זיי אויסגעדריקט אין שלאָגען עטליכע פערבייגעהענדע יודען און אויסהאַקען שויבען אין יודישע געוועלבער און וואוינונגען.

ווען פון איין זייט האָט אונז די מאַניפעסטאַציע פון די ענדעקעס איבערצייגט אין זייער פּאָליטישער נישטיגקייט, האָט זי אונז אָבער פון דער צווייטער זייט געגעבען צו וויסען, אַז זייער ברוטאַליטעט בנוגע יודען וועט נאָך לאַנג, לאַנג נישט אויפהערען, אויב מ'וועט זיי דערין נישט שטערען...

ה.

דער נעגוס איז אנטלאָפֿן

נעכטן איז ער אנגעקומען אויף דער פֿראַנצויזישער טעריטאָריע

אַדיס-אַבעבאַ אויסגערויבט און פֿאַרבּרענט

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

„האוואַס“ אַגענטור מעלדעט פֿון דזשיבוטי: דער נעגוס מיט דער פֿאַמיליע איז היינט 2 אַ זייגער אָנגעקומען קיין דזשיבוטי (פֿראַנצויזישע סאָמאַליע). אויפֿ'ן וואָקזאַל האָבן איהם אָפּגעוואַרט די פֿאָרשטעהער פֿון דער ציווילער און מיליטערישער פֿראַנצויזישער מאַכט. דער פּעראָן איז געווען שטאַרק באַוואַכט. צווישען המון; נייגעריגע זענען געווען אַ סך מאַליענישע זשורנאַליסטען און דער סעקרעטאַר פֿון דער איטאַליענישער געזאַנדשאַפֿט. דער נעגוס האָט אָבער זיי געהייסען באַזייטיגען. פֿון צוג זענען אויסגעשטיגען דער נעגוס, זיין פֿרוי, דער טראָנפֿאָלגער און זיינע טעכטער. דער נעגוס האָט נישט געוואָלט געבען קיין שום ערקלערונגען. צוזאַמען מיט איהם זענען מיטגעקומען 30 אַביסינישע אָנפֿיהרער ווי ראַס קאַסאַ, דער אויסערן־מיניסטער העדוואַי א. א. די קייזערליכע פֿאַמיליע איז אַפּגעפֿאַהרען אין פּאַלאַץ פֿון גובערנאַטאָר און דאָרט געגעסען פֿריהשטיק, ווייל זיי האָבן שוין נישט געהאַט געגעסען פֿון נעכטען אָן. מאָרגען פֿאָהרט די קייזערליכע פֿאַמיליע מיט אַן ענגלישער שיף, וואַרשיינליך קיין ענגלאַנד.

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

„האוואַס“ מעלדעט, אַז דאָס איטאַליענישע מיליטער וועט היינט אַריינמאַרשירען קיין אַדיס־אַבעבאַ.

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

דאָס אויסערן־מיניסטעריום האָט באַקומען ידיעות, אַז אין דער אַביסינישער הויפּטשטאָט קומען פֿאָר שרעקליכע זאַכען. די רויבעריייען הערען נישט אויף. דער קייזערליכער פּאַלאַץ און דער האַנדעלס־קוואַרטאַל זענען אָפּגעברענט געוואָרען. אין די גאַסען קומט פֿאָר אַן אומאויפֿהערליכע שיסעריי, די עקסצעסען ווערען געמאַכט דורכ'ן מיליטער, וועלכעס אַנטלויפֿט פֿון פֿראָנט. די פֿראַנצויזען האָבּען זיך בעהאַלטען אין דער געזאַנדשאַפֿט. יעדערעליי פֿאַרבינדונג מיט אַדיס־אַבעבאַ איז איבערגעריסען. די פֿראַנצויזישע רעגירונג האָט זיך פֿאַרשטענדיגט מיט דער איטאַליענישער, וועלכער האָט פֿאַראָרדענט דער מיליטער־אָנפֿיהרונג וואָס שנעלער אַריינצומאַרשירען קיין אַדיס־אַבעבאַ.

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

דער אָפּפֿאָהר פֿון דער קייזערליכער פֿאַמיליע איז פֿאָרגעקומען אויפֿ'ן פֿערלאַנג פֿון דער קייזערין וועלכע האָט שוין נישט געזעהען קיין שום רעטונג. דער נעגוס וועט פֿערטיידיגען זיינע רעכט אויפֿ'ן פֿאַרלאַמענטאַרישען וועג. פֿאַר'ן אַרויספֿאָהרען האָט דער קייזער געהייסען אַרויסגעבען דער בעפֿעלקערונג דאָס געוועהר פֿון די רעגירונגס־לאַגערן און אויך אַלע זאַכען, וואָס זענען געבליבען אין קייזערליכען פּאַלאַץ. באַלד ווי מ'האָט זיך דערוואוסט, אַז דער נעגוס האָט פֿערלאָזען דאָס לאַנד, האָט זיך אָנגעהויבען אַ שיסעריי. מ'האָט גערויבט און אונטערגעצונדען. עס זענען אויסגערויבט געוואָרען די אַלקאָהאָל־געוועלבער.

לאָנדאָן, 3 (ספּ. טעל.)

דאָס אַנטלויפֿען פֿון נעגוס האָט דאָ געמאַכט אַ שטאַרקען איינדרוק. די צייטונגען האַלטען, אַז דאָס איז געווען אַ געוואונשענער שריט, ווייל דער מיט ענדיגט זיך דער אַביסינישער ווידערשטאַנד און צוזאַמען דערמיט די מלחמה.

„סונדיי טיימס“ שרייבט, אַז דער נעגוס האָט פֿאַקטיש אַבדיקירט, איבערגעבענדיג די מאַכט זיינע מיניסטאָרען.

לאָנדאָן, 3 (ספּ. טעל.)

אין אַדיס־אַבעבאַ הערשט אַ פֿולשטענדיגע אַנאַרכיע. די שיסעריי הערט נישט אויף. אויף די גאַסען וואַלגערן זיך פֿיל טויטע, וואָס זענען אומגעקומען דורך די רויבער, צווישען זיי פֿיל אייראָפּעער.

וואַהלען צום עגיפּטישען פּאַרלאַמענט

קאַירא, 3 (ספּ. טעל.)

היינט זענען פֿאָרגעקומען וואַהלען צום עגיפּטישען פּאַרלאַמענט. די רעזולטאַטען זענען נאָך נישט בעקאַנט.

אַראַבער וועלען נישט צאָהלען קיין שטייערען

ירושלים, 3 (ספּ. טעל.) דער אַראַבישער שטרייק־קאָמיטעט האָט בעשלאָסען פֿאָרטצוזעצען דעם שטרייק. לויט קלאַנגען זאָלען די אַראַבער זיך אָפּהאַלטען פֿון צאָהלען שטייערען ביז ס'וועלען נאָכגעגעבען ווערען זייערע פֿאָסטולאַטען.

שטרייק אין שפּאַנישען האַנדעלס-פֿלאָט

מאַדריד, 3 (ספּ. טעל.)

אין שפּאַניען איז אויסגעבראָכען אַ אַלגעמיינער שטרייק פֿון האַנדעלס־פֿלאָט. דער פֿערקעהר איז אָפּגעשטעלט געוואָרען.

אין פֿאַרשידענע פּונקטען קומען פֿאָר אונרוהען. דער המון צינדט אונטער קירכען.

טערקישער אויסערן-מיניסטער אין בעלגראַד

אַטען, 3 (ספּ. טעל.)

דאָ האָט געווײַלט אויפֿ'ן וועג קיין בעלגראַד דער טערקישער אויסערן־מיניסטער רושדי־אַראַס.

די אָפּערעס פֿון דער באַנקראָטירטער פֿערזיכערונגס-געזעלשאַפֿט „פֿעניקס“

ווין, 3 (ספּ. טעל.)

די אַדמיניסטראַטיווע מאַכט האָט צוריקגעצויגען די קאָנצעסיע פֿון ערנסט קלעבינדער אויף אַרויסצוגעבען די צייטונגען „זאָן־ און מאָנטאַגס־צייטונג“ און ווינער „מאָנטאַגספּאָסט“. די סיבה פֿון איינקנעהמען די קאָנצעסיע איז וואָס קלעבינדער האָט בעקומען פֿון דער פֿירמע „פֿעניקס“ 630 טויזענד שילינג.

פּראָג, 3 (ספּ. טעל.)

דער דירעקטאָר פֿון דער „פֿעניקס“־פֿיליע ראָבערט אַנדערס איז דאָ אַרעסטירט געוואָרען.

נפֿטר געוואָרען דער וואָלאָזשינער רב

וואַרשאַ, 3 (טעלעפֿאָניש)

אין וואַרשאַ איז נפֿטר געוואָרען דער וואָלאָזשינער רב. דער נפֿטר איז אָפּגעפֿיהרט געוואָרען מיט אַ אויטאָ קיין וואָלאָזשין וואו ס'אין פֿאָרגעקומען די לויה.

וויכטיג פֿאַר דאַמען
נאָר 2 זל. וועררען פֿאַר איבערגע[illegible] מאַכט די עלטעסטע
היטען
אויף גאַנץ ניי [illegible]
אויף נייע היטען [illegible]
3.50
„TOLA“
Zawadzka 23

CUKIERNIA
„ZRÓDŁO“
PRZEJAZD 1, tel. 209-87 i 133-72
טעפּעפּעהלט
אויסגעצייכענטע לאַדעס
צוזאַמען מיט מאַדאַוואַסער און וואַפֿלעס א פּאָרציע 35 גר.
יאַרסקע אווענדבּראָיטען
פֿון 4 גענג צו 1 זל.

גערענקט, שטשענשליווי
ביי
א גרויסער אויסוואַהל פֿון
אָריגינעלע בּיליצער און טאָמאַשאָווער סחורות
אויף אַנציגער און פּאַלטענס
פֿון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פֿאַרשידענע רעשטען
מיט 30% בּיליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
געדענקט פּראַנט II שטאָק.

הוי נפֿלה עטרת ראשנו!
אחרי מחלה כבדה נאסף אל עמיו בשנת ה50 לימי חייו האיש החסיד המצוין במעשיו ובמדותיו הטובות, ירא שמים נ"ע
דוד בּ"ר יששכר דוב בעריש ז"ל קופּערמינץ
מחסידי ראדאמסק
הלוי' תהי' היום, ביום ב', י"ב לחודש אייר תרצ"ו, בשעה 1 אחר הצהרים מבית האבל זגערזשער 40.
המתאבלים עליו אשתו אמו, אחיו, אחותיו, גיסיו וכל משפחתו.

דעם חבר און פֿריינד
יונה שפּער
טיפֿען בּיילייד צום טויט פֿון זיין
פֿאָטער נ"ע
ש. ראָזענשטיין.
דריקט אויס

הילף און רפֿואה פֿאַר בּרוך-קראַנקע

(רופּטורען) אויף בּוווינקעל, נופּעל ביי מענער, פֿרויען און קינדער, אויך פֿאַר פֿערמרימונגען פֿון רוקענביין (הויקערס), פֿיס, שיפֿע פּלייצעס און שמערצהאַפֿטע פּלאַטפֿיס. דאָס ליידען איז נישט צו פֿערנאַכלעסיגען, ווייל די פֿאָלגען זענען פֿאַר'ן לעבען ביטער און געפֿעהרליך. דורך מיין מאָדערנע ערפֿונדענע ספּעציעלע גומי־הייל־באַנדאַזשען, וועלכע האַלטען צו די גרעסטע פֿערנאַכלעסיגטע געפֿעהרליכע בּרוכען און בעזייטיגען ראַדיקאַל מיט גאַראַנטיע אָהן בּלוטיגע אָפּעראַציע. מיין ספּעציאַליטעט איז אויך: הייל־אַפּאַראַטען און גאָרסעטען געגען אַלערליי פֿערקריפּלונגען, פֿערקרימטע פּלייצעס, פֿוס, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פּלאַטפֿיס. פֿאַר אַלע טיפּען אינדיווידועלע אַמעריקאַנישע קונסט־פֿיס (מאַלאַן־אַרבּייט).

ביים אַראָפּלאָזען זיך פֿון מאַגען, קישקעס און געבּוירט־מוטער, עמפּפֿעהל איך ספּעציעלע הייל־באַנדאַזשען לויט דעם סיסטעם פֿון פּראָפֿ. ד"ר גלענאַרד דער אמת'ער בּעריהמטער אין גאַנץ פּוילען פֿון אוניווערזיטעטס־פּראָפֿעסאָרען אַנערקענט

ספּעציאַליסט
Ortoped
NATAN RAPAPORT
מיט 30־יעהריגער פּראַקטיק אין ווין, דייטשלאַנד און לעמבּערג, נעמט אָן פֿון 9 פֿריה בּיז 1 בּייטאָג און פֿון 3 בּיז 7 אָוונט
אין לאָדז, פּילסודסקיעגאָ № 23
פּערזענליכע ערשיינען פֿון קראַנקע ביי מיר איז אונבעדינגט נויטיג.

לעזט !!!!! אויפֿמערקזאַם!
עס איז שוין אריין אין קראַפֿט די נייע פּרייזען פֿאַר דרוק־אַרבּייט אין דער בעקאַנטער אין לאָדז און אומגעגענד שנעל־דרוקעריי
בּראַמבּערג
לאָדז, צעגעלניאַנאַ 8
טעל. 255-09
וועלכע האָט זיך שוין בעריהמט געמאַכט מיט די שעהנע אויספֿיהרונג און עסטעטישען צוזאַמענשטעל
פּינקטליך רעעל בּיליג

זונטאָג, דעם 10 מאַי ד. י. ל"ג בעומר, 4 אַ זייגער נאָכמ. צום ערשטען טערמין און 6 אַ זייגער צום צווייטען טערמין גילטיג ביי יעדער צאָהל מיטגלידער, קומט פֿאָר אין לאָקאַל פֿון פֿעראיין; גלובנאַ 62

די יעהרליכע אַלגעמיינע פֿערזאַמלונג

פֿון גמילות חסדים, צו וועלכע מיר לאַדען איין אַלע מיטגלידער. טאָג־אָרדנונג: 1) ערעפֿנונג; 2) וואַהלען פֿון אַ פֿאָרזיצער, אַססעסאָרען און סעקרעטאַר; 3) קאַסע און טעטיגקייטס־בעריכט פֿאַר'ן יאָהר 1935/36; 4) בעריכט פֿון דער רעוויזיאָנס־קאָמיסיע; 5) בעשטעטיגען דעם בודזשעט אויפֿ'ן יאָהר 1936/37; 6) וואַהלען פֿון אַ פֿערוואַלטונג מיט קאַנדידאַטען און אַ רעוויזיאָנס־קאָמיסיע מיט קאַנדידאַטען; 7) פֿריייע פֿאָרשלאַגען.

די פֿערוואַלטונג.

בעמערקונג: כדי צו האָבען וואַהל־רעכט, דאַרף זיין ערלעדיגט דער מיטגלידס־בייטראַג.

Dr.
Wajnberg
צוריקגעקערט
ספּעציאַליסט פֿאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָז קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פֿון 9-10 פֿריה, 3-5, 8-9

Dr. med.
M. GLAZER
ספּעציאַליסט פֿאַר הויט־ און וועניריש קראַנקהייטען
ZACHODNIA 64, tel. 185-49.
נעהמט אָן פֿון 12-2 מיטאָג און פֿון 7 בּיז 8.30 אָוונט.
זונטאָג און חגאות פֿון 10-12 בייטאָג.

לעבער
וועריען אויסגענומען בּיליג
בּיי ג. נאָרדמאַן
שראָדמיעסקאַ 8

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פֿאַר טריפּער, סיפֿילים און הויט - קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פֿון מענער - שוועכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פֿראָנט, 1טער שטאָק
נעהמט אָן פֿון 8-11 און פֿון 5-9 אָוונט
זונטאָג און יום טוב פֿון 9-1 נאָכמיטאָג.

Dr. J. Herszfinkiel
ספּעציאַליסט פֿאַר קינדער־קראַנקהייטען
נעמט אָן אין דער לעטשניצע „פּאָמאָץ“ (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1)
און בּיי זיך אינדערהיים
זשעלאַזנאַ 8a, טעל. 111-87.

Dr. med.
W. ŻADZIEWICZ
ספּעציאַליסט פֿאַר אויערען, נאָז, האַלז און קעהלקאָפּ־קראַנקהייטען
Piotrkowska 64, tel. 125-26.
נעמט אָן פֿון 5-8 אָוונט.

Dr. med.
J. Nadel
ספּעציאַליסט פֿון אַקושעריע און פֿרויען־קראַנקהייטען
אַנדזשעיאַ 4, טעל. 228-20.
נעמט אָן פֿון 10-12 און פֿון 5-7 אָוו.

בעזה"י ל"ג בעומר ווערט געעפֿענט

דער פּענסיאָנאַט „ואהבת לרעך כמוך“

אין ווישניאָוואַ, ווילאַ גליקזאָן

אויסרעמאָנטירט און פֿערגרעסערט דעם לאָקאַל, מיט גוטע בעהאַנדלונג, בעקעסטיגונג 5 מאָל טעגליך.

וכל הקודם זכה. איינשרייבונגען ביי:

ר' ליווער בערגער, שקאָלנאַ 22
ר' יצחק מאיר ווייגסראָב, נאָוואָמ. 6
ר' שלמה גרינבערג, צעגעלנ. 38
ר' מענדל זיידלער, ליפּאָווע 55
ר' בּנדם בעלכאַטאָווסקי, קילינסקי 36
ר' ברוך געלבּאַרט, פּאָנסקאַ 44
אָדער ווישניאָוואַ, ווילאַ גראָס

אראבישער גענעראל־שטרייק ווערט ווייטער פארטגעזעצט

עמיר אבדולא האט געפאדערט אפצורופען דעם שטרייק.—די אראבישע פיהרער זענען דערויף נישט איינגעגאנגען.—געשטארבען נאך א יודישער פערוואונדעטער

פראפ. ווייצמאן ביים הויך־קאמיסאר

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש)
דער אראבישער גענעראל־שטרייק ווערט פארט געזעצט. אין אלגעמיין איז רוהיג. א חוץ אין ירושלים האבען אראבער צעשלאגען אנ׳אראבישען, וואס האט געבראכט גרינצייג אויפ׳ן מארק. געכטען איז אויך געקומען צו אנ׳אינצידענט מיט די פארט־ארבייטער, וועלכע האבען געפאדערט שטרייק־קאמיטעט שטיצע.

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש)
דער עמיר אבדולאה האט אין אמאן אויפגענומען א דעלעגאציע פון ארץ־ישראל־אראבער. אבדולאה האט געפאדערט פון די אראבער, צוריקצוציהען דעם גענעראל־שטרייק אין ארץ־ישראל. צוריקקומענדיג, האט די דעלעגאציע אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט די אראבישע פיהרער. און אנגענומען געווארען א בעשלוס פארטצוזעצן דעם שטרייק.

איטאליענישער קאנסול וויל נישט אויפנעמען קיין אראבישע דעלעגאציע.

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש)
דער איטאליענישער קאנסול האט זיך אפגעזאגט, אויפצונעהמען א דעלעגאציע פון די אראבישע פיהרער.

קאנפערענץ פון פראפ. ווייצמאן מיטן הויך־קאמיסאר.

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש)
פראפ. חיים ווייצמאן האט היינט אפגעהאלטען א לענגערע קאנפערענץ מיט׳ן הויך־קאמיסאר ווואקאפ.

שיסעריי אין „כרם־אברהם"

תל־אביב, 3 (יט"א טעלעגראפיש)
אין „כרם אברהם" האבען אראבער שבת ביינאכט אריינגעשאסען 5 מאל. צום גליק האט קיינער נישט געליטען. קיינער איז נישט ארעסטירט געווארען.

אין גאנצען לאנד רוהיג.

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש)
דער היינטיגער אפיציעלער קאמוניקאט שטעלט פעסט, אז אין גאנצען לאנד איז רוהיג.

בריטיש מיליטער פון עגיפטען אנגעקומען קיין חיפה.

סאבאטאזש־אקטען פון די אראבער.

תל־אביב, 3 (יט"א טעלעגראפיש)
דער „דבר" טיילט מיט, אז קיין חיפה איז אנגעקומען בריטיש מיליטער פון עגיפטען.

די באהנען ווערען געפיהרט אונטער פאליציי־וואכען. אויך די וועגען ווערען געהיטען פון פאליציי. דאס איז ווייל די לעצטע טעג האבען אראבישע טעראריסטען אפגעשרויפט די רעלסען. מ׳האט עס בעצייטענס בעמערקט און אזוי ארום פערהיטען פון א באהן־קאטאסטראפע.

די זעלבע טעראריסטען האבען אויך היינט איבערגעשניטען די טעלעפאן־דראטען, וואס פערבינדען ירושלים מיט די צפון־טיילען פון ארץ־ישראל. אויך דאס איז בעצייטענס בעמערקט און צורעכט געמאכט געווארען.

גערעכטיגקייט פאר די אראבער...

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש)
די אראבישע פרעסע טיילט מיט, אז דער הערשער פון תימן האט זיך געווענדעט צום ענגלישען קעניג מיט א דעפעשע, אין וועלכער ער פאדערט גערעכטיגקייט פאר די אראבער אין א"י.

געשטארבען ד"ר פעלבערג היינט איז פארגעקומען די לויה

תל־אביב, 3 (יט"א טעלעגראפיש)
אין חיפה איז אין שפיטאל געשטארבען דער ד"ר פעלבערג, וואס איז פרייטאג פערוואונדעט געווארען אין אנ׳אויטא. אין דער לויה האט זיך בעטייליגט א ריזיג־גרויסער עולם.

געעפענט דעם פוילישען פאוויליאן אויפן מזרח־יריד.

תל־אביב, 3 (יט"א טעלעגראפיש)
היינט איז געעפענט געווארען דער פוילישער פאוויליאן אויפ׳ן מזרח־יריד.

קיין וויען
אבפאהר דעם 8־טען מאי. 75 זל.

קיין וויען, בודאפעשט
אבפאהר דעם 8־טען מאי. 112 זל.

קיין לאנדאן
אבפאהר דעם 9־טען מאי. 390 זל.

סוראציע־פעכער קיין טשעכאסלאוואקיי און עסטרייך.

אינפארמאציעס און איינשרייבונגען:
Wagons Lits Cook
Piotrkowska 68.

געשטארבען א פערוואונדעטער יוד

פון די כוליגאנישע אנפאלען אין מינסק מאזאוויעצק

ווארשא, 3 (טעלעפאניש)
אין מינסק־מאזאוויעצק זענען פרייטאג פארגעקומען אנפאלען פון כוליגאנעס אויף יודען, עטליכע יודען זענען זעהר שווער פערוואונדעט געווארען. די לאגע פון איינעם פון די פערוואונדעטע, דעם 27־יעהריגען יעקב ציליך איז געוועזען אזוי שווער, אז מ׳האט איהם געמוזט אפפיהרען אין ווארשאער שפיטאל. אבער ווען ס׳איז שוין פאר איהם נישט געוועזען קיין שום הילף האט מען איהם צוריקגעשיקט אהיים, אויפ׳ן וועג איז ער געשטארבען.

היינט האט געזאלט פארקומען ציליכ׳ס לויה, לויט א פעראָרדנונג פון דער פאליציי איז די לויה אפגעלעגט געווארען ביז ס׳וועט זיין אנ׳ערלויבניש דערויף פון חער פראקוראטור.

די לאגע פון די איבריגע פערוואונדעטע יודען איז אויך א זעהר ערנסטע.

היינט—די דעציזיע פון העכסטען געריכט

וועגען סיים־מאנדאט פון ד"ר גאטליב

ווארשא, 3 (טעלעפאניש)
היינט, מאנטאג ווערט די אפעלאציע פאר וואהל־אנקלאגען ביים העכסטען געריכט ענטגילטיג בעטראכטען די פראגע פון ד"ר גאטליב׳ס מאנדאט אין צווייטען ווארשעווער וואהל־קרייז. צוליב דער פעראָרדנונג, אז אלע וואהל־אנקלאגען מוזען ערלעדיגט ווערען ביז׳ן 4 מאי, ווערט היינט ענטגילטיג ארויסגעטראגען ווערען דער אורטייל וועגען דעם מאנדאט פון ד"ר גאטליב.

מיטוואך, דעם 6־טען מאי 1936

פייערליכע פרעמיערע!

פון ערשטען יודישען פילם, פראדוצירט אין פוילען פון דער יוד. פילם־געז. „כנור"

„על חטא"

מאנומענטאלער פילם פון יודישען לעבען, געשטיצט אויף אנ׳אמת׳ער פאסירונג.

סצענאר: י. מ. ניימאן | רעזשי: אלעקסאנדער מארטען | אלגעמיינע ליטונג און קאנסטרוקציע: ש. דזשיגאן און י. שומאכער

פראד. ליטונג: ש. גאסקינד און י. וו. טענענבוים • דעקאראציעס און קינסטל. אויפזיכט: יאנקעל אדלער

מוזיק: הענער קאן | אויפנאהמען: סט. ליפינסקי | טעכנ. ליטונג: י. באק און פארבערט

איז פילם טרעטען אויף די גרעסטע יודישע ביהנע־קינסטלער:

רחל האלצער, אברהם מארעווסקי, ש. דזשיגאן, י. שומאכער. קורט קאטש, קלארא סעגאלאוויטש, ח. בוזגאן, רות טורקאוו, הערבערט שערצער און אנד.

די אקציע קומט פאר אין די יאהרען 1915/16 אין דער צייט פון וועלט־קריג און אין דער געגענווארט.

קינא „MIRAŻ"
11 ליסטאפאדא 16.

„דער מזרח־שטח איז דייטשלאַנד'ס צוקונפט"

דייטשער פּאָליטיקער וועגן די פּלענער פון דריטען רייך

אין די פּאַריזער פּאָליטישע קרייזען האָט מען אַ שטאַרקען איינדרוק אַ בוך, וואָס איז איצט ערשינען אין בערלין וועגען די פּלענער פון דער דריטער אויסערליכער פּאָליטיק. עס ווערט אָנגעוויזען אַז דער אויטאָר פון בוך איז איינער פון די בעדייטענדסטע איצטיגע דייטשע פּאָליטיקער וועלכער בעפינדט זיך אונטער דעם פּסעוודאָנים עקהאַרד וועבער, דאָס בוך איז געווידמעט דעם אַנאַליז פון די דייטשע אויסערפּאָליטישע אויפגאַבען אַלס די אויפגאַבע רעטונג פון שטאַרבענדען מערב".

דער אויטאָר הויבט אָן מיט אַ לויב געזאַנג פון ווילהעלם דעם צווייטענס שלום־שטרעבונג. ער ציטירט פון ווילהעלמס פערשידענע רעדעס געוויסע שטעלען, וואָס זאָלען כלומרשט בעווייזען אַז קייזער ווילהעלם האָט געשטרעבט צו שלום. מיט איין ווארט לויט דעם אויטאָר פון בוך „ביים בעט פון שטאַרבענדען מערב" איז ווילהעלם געווען דער פרידליכסטער מאָנאַרך אין דער וועלט. אָבער ווי אַזוי איז דאָך געקומען צו דער מלחמה פון 1914? דער אויטאָר גיט אויף דער פראַגע אַ רייחע תשובות: „די פרידליכע פּאָליטיק פון דייטשען קייזער האָט נעליכטען אַ דורכפאַל צוליב דעם פּערזענליכטיטנס ווילען וואָס ענגלאַנד האָט אַרויסגעוויזען אין דעם איינגעוואָרצעלטען שטרעבען פון רעוואַנזש מצד פראַנקרייך".

און ווי זעהט איצט אויס אייראָפּא אין 20 יאָהר אַרום?

אין דערזעלבער ציוט, וואָס גאַנץ אייראָפּא לעבט איבער אַ קריגס־פיבער, שטעלט דייטשלאַנד מיט זיך פאָר אַן/איינזעל פון שלום. „אין דעם שלום־ווילן פון דייטשלאַנד, צווייפעלט קיינער נישט — פערזיכערט דער אויטאָר — און זי וויל פערזיכערען דעם שלום, צוריק פעלעבען אייראָפּא און דעריבער שטרעקט זי די האַנד צו פראַנקרייך. זי וויל זיך פערוואַנדלען אין אַ פעסטונג „קעגען אַגיטאַציע, באַרבאַריזם און באָלשעוויסטישען מעראָר". דייטשלאַנד קען אָבער די דאָזיגע מסיע נישט ערפילען, ווייל די מערב מלוכות אַנשטאָט איהר צוצוהעלפען אין דעם מאַכען איהר נאָך שוועריגקייטען.

פראַנקרייך — קלאָגט זיך דער אויטאָר — אונזער פייגנט דערפון וואָס עס שטעהט אין דער שפּיץ פון איהר רעגירונג, ווייל אַרורכפירען רישליעס פּאָליטיק וואָס בעשטעהט אין „פערניכטען די גערמאַנישע מלוכה". דאָס גאַנצע בעשטייט אין דעם וואָס פראַנקרייך נישט אַפּ ווי נעהערינג די דייטשע נשמה און ... איבער די גוטע איינגשאַפט פון דער פראַנצויזישער נשמה.

אויך מיט ענגלאַנד איז דער אויטאָר נישט צופרידען. ער ווייזט אָן אַז די שנאה וואָס ענגלאַנד האָט אין 1914 אַרויסגעוויזען צו דייטשלאַנד איז געווען קיין צופאַל און נישט קיין טעות.

„ענגלאַנד איז אַזוי לאַנג אַ פריינד פון די דייטשע מלוכות ווי לאַנג זיי זענען נישט געווען פעראייניגט און האָבען נישט געבילדעט קיין וועלטמאַכט. אין מיטען מאָמענט ווען דאָס דייטשע רייך האָט אָנגעשטעלט פאָדערונגען פון אַ וועלט־מאַכט, ווען עס האָט ערוואָרבען קאָלאָניעס און געשאַפען צו זייער אַ פלאָט, איז ענגלאַנד געוואָרען דער פערביסענער שונא פון דייטשלאַנד".

די בעציהונג פון אויטאָר צו ענגלאַנד שפּיגעלט אָפּ די אמתע שטימונגען פון בעדייטענדע קרייזען פון דייטשען פינאַנץ קאַפּיטאַל. צאָהלריכע דייטשע מיליטערישע קרייזען האַלטען אַז דער הויפּט שונא אויפן וועג פון דער דייטשער עקספּאַנסיע, איז די בריטישע אימפּעריע. וועבער שרייבט אין זיין בראָשור אָפען וועגען דעם, אַנגוויזענדיג אַז אין 1914 האָט דער „בריטישער פערטיידיגונגס - ראַט" אָפּגעשאַצט דייטשלאַנד אַלס דעם מעגליכסטען שונא אין דער גאָהענסטער מלחמה, מעגליך שרייבט דער אויטאָר, אַז דער דייטש־ענגלישער ים־אָפּמאַך האָט עפּיס געענדערט אין דעם ענגלישען שטאַנדפּונקט אָבער דער קלענסטער פּרוב פון דייטשען פאָלק און דייטשער מלוכה צו ענטוויקלען די דינאַמישע כחות בכדי אויסצופעסטען די אונגערעכטיגקייטען פון ווערסייל און צו פערוואַנדלען דייטשלאַנד פון אַ צווייטע אָדער דריטע ראַנגיגע ים־מלוכה אין אַ ערשטער ראַנגיגע, וועט ווידער אַרויסרופען אין ענגלאַנד אַ געהעריגען בעשלוס.

דער אויטאָר אַנערקענט אַלזאָ, אַז די „דינאַמישע כוחות" פון איצטיגען דייטשלאַנד מוזען אונפערמיידליך זיך צוזאַמענשטויסען מיט די ענגלישע אינטערעסען און דעריבער איז די ענגלישער דייטשע פריינדשאַפט זעהר פּראָבלעמאַטיש.

אויך איטאַליען האַלט דער אויטאָר פון בוך נישט פאַר קיין אויפריכטיגען פריינד פון דייטשלאַנד. מוסאָליניס ציל איז צו שאַפען אַ איטאַליעניש פראַנצויזיש - פּויליש קאָאַליציע געגען דייטשלאַנד. „די דיפּלאָמאַטישע פּאָרשטעלונג, וועגען אייראָפּעישען שלום און אייראָפּעאישער סאָלידאַריטעט אונטערשיידעט זיך ענטשידען פון דער דייטשער. די שנאה געגען אַלעם וואָס איז דייטש און געגען פרייסען איז דער יסוד און אויסגאַנגס פונקט פון דעם סיסטעם, וואָס פערבינדט איטאַליען מיט די איבעריגע פיינד פון דייטשלאַנד אין אייראָפּא.

פון דעם אַלעם קומט דער אויטאָר צום אויספיהר אַז אין אייראָפּא אַנערקענט מען נישט די היסטאָרישע מסיע פון דייטשלאַנד וואָס בעשטעהט אין פעראייניגען אייראָפּא, און להיפּוך, די אייראָפּעאישע מלוכות שטרעבען אַריינצוציהען די נישט אייראָפּעאישע מלוכות אין אַ בונד געגען דייטשלאַנד.

דער אויטאָר איז אויפגערעגט אויף דעם פּאַקט, וואָס דער געוועזענער ענגלישער אויסערן מיניסטער האָאַר האָט בשעתו פאָרגעלעגט דייטשלאַנד אונטערצושרייבען דעם מזרח־פּאַקט.

פאַרוואָס קען דייטשלאַנד נישט אונטערשרייבען דעם מזרח־פּאַקט? „די אייראָפּעאישע מלוכות ווייסען זעהר גוט, אַז דער מזרחדיגער שטח איז אַ פּאָרט זעצונג פון דייטשען צפונדיגען שטח, און בעדייט [...] צוקונפט פון דייטשלאַנד". דערווייל אָבער האָט אי[...] אייראָפּע וואָס נויטיגט זיך אין רוה, מורא פאַר ה[...] „דינאַמישער ענטוויקלונג" פון דייטשלאַנד און [...] מיהט זיך צו פערהיטען אין אַ געוע פון פּאַקטען [...] מיליטערישע בונדען. די אייראָפּעאישע מלוכ[ות] שטרעבען מיט אַלע מעגליכע מיטלען וואָס זיי האָב[ען] גאָר צו זייער פערפיגונג צושטערען דער אויספ[יהר]ונג פון דייטשלאַנד אויף מזרח.

די אייראָפּעאישע מלוכות — קלאָגט זיך דער א[ויט]אָר — שליסען אָפּמאַכען מיט ראַטען פערבאַ[נד], די מורא פאַר דייטשלאַנד פערבלענדעט זיי און [...] לויבט זיי נישט צו דערקענען דעם אמת'ן שונא.

אַזוי אַרום ווייזט דער אויטאָר פון בוך אָן [...] ריכטונג אין וועלכער עס ענטוויקלען זיך די דייט[שע] „דינאַמישע כוחות". דאָס אויסשפּרייטען זיך [פון] דייטשלאַנד אויף מזרח, אָט דאָס איז דער ערשט[ער] ציל פון די דייטשע „דינאַמישע חלומות".

אין די פּאַריזער פּאָליטישע קרייזען האָט ווע[...] טערס בוך אַרויסגערופען אַ גרויסע אויפמערקזאַ[מ]קייט. מ'ווייזט אָן, אַז אויפן וועג פון פערווירקליכ[ונג] איהרע פּלענער מוז דייטשלאַנד זיך אָנשטויסען [...] נישט נאָר מיט פראַנקרייך, און איטאַליען, נאָר או[יך] מיט ענגלאַנד.

גענעראַל פראַנקאָ — דער מוסאָליני פון דרום אמעריקאַ

דעם 17 פעברואַר פון לויפענדען יאָהר איז ווי בעוואוסט, אין פּאַראַגוויי פאָרגעקומען אַן/איבערקעהרעניש. מיט עטליכע וואָכען פריהער האָט די רעגירונג פון פּרעזידענט איאַלאַ ענטדעקט אַ כלומרשטע „קאָמוניסטישע פערשווערונג" און האָט דעפּאָרטירט קיין אַרגענטינאַ זיין פיהרער, דעם העלד פון דעם קריג אין טשאַקאָ, פּאָלקאָווניק ראַפאַעלאַ פראַנקאָ. ווען אַלץ וואָלט זיך דערמיט געענדיגט, וואָלט די וועלט פּאַקטיש געווען איבערצייגט, אַז דאָס איז געווען אַ נישט־געלונגענער פּרוב פון דריטען אינטערנאַציאָנאַל. דאַסמאָל איז אָבער געשעהען אַנדערש. פּאָלקאָווניק פראַנקאָ איז איינגיכען צוריקגעקומען קיין אַסונציאָן און איז ענטוזיאַסטיש אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן מיליטער און בעפעלקערונג. האָט ער געצוואונגען דעם פּרעזידענט אָפּצוטרעטען און האָט אַליין פערנומען זיין אָרט אַלס צייטווייליגער פּרעזידענט פון דער רעפּובליק.

פערשטעהט זיך, אַז וועגען קיין שום קאָמוניזם איז נישט געווען קיין רייד. עס האָט זיך געשאַפען אַ נאַציאָנאַליסטישע רעגירונג, וואָס איז בעשטאַנען פון די וועטעראַנען פון דער 4־יאָהריגער מלחמה וועגען דעם טשאַקאָ־געביט, און וואָס האָט זיך געשטיצט סיי אויפן מיליטער, סיי אויף די ברייטע מאַסען פון דער פּאַטריאָטישער בעפעלקערונג. עס איז ענטשטאַנען אַן/אָפענע דיקטאַטור, וואָס האָט זיך אָבער שטאַרק אונטערשיידעט פון די אַנדערע דיקטאַטורען פון די דרום־אַמעריקאַנישע מלוכות. צו דער מאַכט איז נעמליך נישט געקומען אַ קליקע, וואָס אונטערשטיצט אין די אייגענע אינטערעסען איהר קאַנדידאַט, נאָר אַ פּאַרטיי, וואָס איז זיך בעוואוסט איהרע צילען, און ווערט געלייטעט דורך אַ פיהרער. דאָס יונגע און צושטערטע דורך מלחמה פּאַראַגוויי האָט אין מיניאַטור אָדורכגעפיהרט דאָס זעלבע וואָס איז אין 1922 געשעהען אין איטאַליען און אין 1933 אין דייטשלאַנד.

דער ערשטער שריט פון דער נייער רעגירונג איז געווען צו פערעפענטליכען אַ דעקלאַראַציע אין וועלכער עס ווערט געזאָגט, אַז די פּאַראַגווייאישע מלוכה און איהר רעוואָלוציאָנערע פּאַרטיי זענען אַנ'אונגעטיילט גאַנצעס. אַלע אַנדערע פּאַרטייען, אָרגאַניזאַציעס און פּראָפעסיאָנעלע פעראייניגען מוזען זיך אין משך פון אַ יאָהר צייט אָפּהאַלטען פון יעדער פּאָליטישער אַקציע. אַלע פּראָבלעמען, אין שייכות מיט די בעציהונגען צווישען ארבייט און קאַפּיטאַל וועט רעגולירען דאָס אינערן־מיניסטעריום.

דער העלד פון דער דאָזיגער רעוואָלוציע פּאָלקאָווניק פראַנקאָ איז נאָך נישט קיין 40 יאָהר אַלט. אַלס 20־יעהריגער יונגערמאַן איז ער אַריינגעטרעטען אין דער מיליטערישער אַקאַדעמיע, און זייט דאַן האָט ער אויסערגעוועהנליך שנעל געמאַכט אַ קאַריערע. בעת דער מלחמה וועגען טשאַקאָ, האָט ער אָנגעפיהרט מיט דער אָפענסיווע און איז בעריהמט געוואָרען אַלס דער „סטראַטעג פון דער שער", אַדורכשלאָגענדיג זיך אַ וועג דורך אורוועלדער און בעוויזענדיג זיך פאַר'ן איבעראַשטען שונא, אויף די אַמיוניגסטען ערוואַרטעטע ערטער.

בעת דער איצטיגער רעוואָלוציע אין פּאַראַ[גו]וויי האָט עס זיך נישט געהאַנדעלט וועגען אַ בלויז[ן] ענדערונג פון דער רעגירונג. אין פּערלויף [פון] דער העלפט פון פּאַרגאַנגענעם יאָהרהונדערט [האָט] פּאַראַגוויי, אונטער דער הערשאַפט פון דריי [...] דער רייהע נאָך דיקטאַטאָרען, געהערט צו די [...] בעסטען פאָרטגעשריטענע מלוכות פון דרום־אַמ[ע]ריקאַ און געפיהרט פון אַ פעסטער האַנד איז דאָ[רט] געשאַפען געוואָרען אַ בעדייטענדער מיליטערי[שער] כח. און דאָס איז טאַקע געווען די סיבה פון אומגל[יק]. דער לעצטער דיקטאַטאָר סאָלאַנאָ לאָפּעס ה[...] זיך איינגערעדט, אַז ער איז אַ נייער נאַפּאָלעאָן [...] האָט אָנגעהויבען צו חלומ'ען וועגען שאַפען [אַ] מיטעל־אַמעריקאַנישע מלוכה, האָט זיך פערוויקע[לט] אין אַ קאַמף מיט בראַזיליען, אַרגענטינאַ [און] אורוגוויי, וואָס האָט געדויערט פינף יאָהר [און] נישט קוקענדיג אויף דעם העלדישען און פערצוו[ייפעלטען] פעלטען ווידערשטאַנד פון פּאַראַגוויי, האָט ער [...] אין 1870 פערענדיגט נישט נאָר מיט דער פּוילש[...] דיגער מפּלה, נאָר מיט דער כמעט פּוילשט. אויס[...]טונג פון דער מענליכער בעפעלקערונג פון ל[...] ווי אויך מיט דער פערניכטונג פון זיין גאַנצ[ען] עקאָנאָמישען לעבען.

דאָס לאַנד, הגם עס האָט געהאַט 16 [...] אַזויפיל פרויען ווי מענער, האָט זיך אָבער להי[...] צו דער אַלגעמיינער עריוואַרטונג, צוריק ענטוויק[עלט]. עס איז אויפגעוואַקסען אַ נייער דור. דאָס יונ[גע] שאַפעליכע לעבען האָט זיך צוריק אָרגאַניזיר[ט] פערשטעהן זיך אונטערן איינפלוס פון אויסלענדי[שען] קאַפּיטאַלען. דאָס איז געווען נאָר אַ יונגעט[...] וואָס איז איבערגעריסען געוואָרען ערשט דו[רך] דער מלחמה איבער טשאַקאָ. די דאָזיגע מלחמ[ה] וואָס איז בעטראַכט געוואָרען אַלס נאַציאָנאַ[לע] איז געפיהרט געוואָרען דורך פּאַראַגוויי מיט געוואַלדיגער אַנשטרענגונג. עס איז געשטעלט [...] וואָרען אויף דער קאַרט כמעט די גאַנצע מלוכה [...] עקזיסטענץ. ווייל אַ צווייטע מפּלה וואָלט דער מל[...] אָרגאַניזם נישט אויסגעהאַלטען. אין משך פון [...] יאָהר האָט די פּאַראַגווייער אַרמעע, ביי [...] ערהערטע קלימאַטישע בעדינגונגען און איבערמ[ענש]ליכע כחות, ערָאָבערט אַ ריזיגען שטח פון [...]000 קוואַדראַט־מייל.

אין לאַנד האָט אָבער אין דער צייט געוויז[ען] יועט די ספּעקולאַציע און עס זענען נאָך מעהר [...] וואַקסען די אויסלענדישע איינפלוסען. די יועטע[ראַ]נען אָבער, וואָס זענען צוריקגעקומען פון טש[אַקאָ] האָבען בעשלאָסען אָקעגענצווירקען. עס איז ג[...] אַ נייער, אַ פּאַרטיי און פּערט'גע איטאַליענישן [...] דייטשע מוסטערן. עס איז איינגעשטעל[ט] דער סיסטעם פון איין רעגירונגס־פּאַרטיי, עס ווי[...] ערקלערט אַנ'ענטשיידענער קאַמף דעם פרעמ[דען] איינפלוס, אַ קאַמף דעם איינפלוס פון דער קיר[כע] ענטוויקלונג פון אייגענעם האַנדעל, אינדוסט[ריע] א.אַז.וו. גענעראַל פראַנקאָ האַלט פלאַם־פייער[...] רעדעס, אין וועלכע ער גלאָריפיצירט ד'/צייט[...] די דריי דיקטאַטאָרען, וועלכע די אייראָפּע[...] היסטאָריקער בעטראַכטען פאַר די שרעקליכ[סטע] טיראַנען

געהיימניספולע ראַדיאָ-סיגנאַלען

ווערען אויפגעכאַפּט דורך די יאַפּאַנישע ראַדיאָ־סטאַציעס

„ניו־קראָניקל", „דיילי־העראַלד" און אַנדערע ענגלישע צייטונגען האָבען געמעלדעט וועגען דעם, אַז די יאַפּאַנישע ראַדיאָ־סטאַציעס האָבען אָנגעהויבען אויסצופאָרשען די געהיימנישפולע ראַדיאָ סיגנאַלען, וואָס דערהערען זיך יעדע 54־טען טאָג. עס איז דערביי אַרויסגעזאָגט געוואָרען די מיינונג, אַז די סיגנאַלען קומען פון מאַרס.

דער רוסישער פּראָפעסאָר ב. פּ. טערענטיעוו, ספּעציאַליסט אויפ'ן ראַדיאָ געביט האָט וועגען דעם איבערגעגעבען פאָלגענדעס:

„עס אונטערליגט נישט קיין שום ספק, אַז די אולטראַ קורצע כוואַליעס — פון 10 מעטער און קלענערע — קענען „אַדורכשלאָגען" די אַטמאָספערע וואָס רינגעלט אַרום די ערד און זיך פערשפרייטען אין דעם רוים צווישען די פּלאַנעטען. טעאָרעטיש איז גאַנץ מעגליך איבערצוגעבען סיגנאַלען פון הימעל אויף דער ערד. נאָר דערצו איז נויטיג קודם־כל ראַדיאָ־זענדערס פון דער קראַפט פון הונדערטער טויזענטער קילאָוואַט, וועלכע די ראַדיאָ־טעכניקער פון דער ערד זענען דערווייל צום בעדויערען נישט בכח אויסצופערטיגען. פון דער אַנדערער זייט וואָלט מען צום אויפנעהמען ראַדיאָ־כוואַליעס, וואָס קומען פון אַנדערע פּלאַנעטען וואָלט מען געדאַרפט איינבויען ספּעציעלע אַנטענעס: די איצטיגע אַפילו די פערפאָלקאָמסטע ראַדיאָ אַפּאַראַטען פון אונזערען פּלאַנעט וואָלטען גאַנץ זיכער נישט געקענט אויפכאַפּען ראַדיאָ סיגנאַלען פון מאַרס.

אויב מען זאָל אָננעהמען, אַז דער מאַרס סיגנאַליזירט פאַקטיש און אַז די ראַדיאָ־אַפּאַראַטען אויף דער ערד קענען הערען די דאָזיגע סיגנאַלען בלייבט אַ רעטעניש פאַרוואָס די ראַדיאָ סטאַציעס פון אַנדערע לענדער האָבען נישט רעגיסטרירט קיין שום „געהיימניספולע" אוידיציעס. די איינציגע ערקלערונג זעהט אויס בעשטעהט אין דעם, וואָס די „געהיימניספולע" ראַדיאָ סיגנאַלען אין יאַפּאַן, איז עפּעס „שטיקעל" פון אַ יאַפּאַנישען ראַדיאָ־אַמאַטאָר".

אַזעלכע פאַקטען זענען שוין בעקאַנט. דער מאַסקווער פּראָפעסאָר פון אַסטראָנאָמיע א. א. קאַזאַנסקי האָט אין שייכות מיט די ידיעות וועגען די „סיגנאַלען" פון מאַרס ערקלערט פאָלגענדעס:

— צי איז פערהאַן אַ אָרגאַניש לעבען אויפ'ן מאַרס? בנוגע אַ רייהע פּלאַנעטען פון אונזער זונען־סיסטעם איז די דאָזיגע פראַגע שוין ענטשיידען נעגאַטיוו. וועגען מאַרס קען מען דאָס נאָך נישט זאָגען.

די מאָדערנסטע ריזיגע טעלעסקאָפּען האָבען דערלויבט פעסטצושטעלען, אַז אויפ'ן מאַרס עקזיסטירען סעזאָן־ענדערונגען, ענליכע ווי אויף דער ערד.

ווען אויפ'ן מאַרס איז פריהלינג בעקומט די פּלאַנעט אַ גרינליכע קאָליר. מעגליך אַז דאָס איז אַ רעזולטאַט פון די פּלאַנצונגען וואָס ענטוויקלען זיך אויף אַ שנעלען אופן, עס איז אויך מעגליך, אַז די וואַסערען, וואָס צוגיסען איבער'ן פּלאַנעט האָבען אַ גרינליך־בלויען קאָליר. די ווייסע בעפאַרבונג פון מאַרס אין ווינטער ווערט מסתמא אַרויסגערופען אָדער דורך דעם געוועהנליכען דעק פון שנעע, אָדער דורך דעם קויהלען־זויער־שטאָף אין דער שנעע אַרטיגער פאָרם.

די לעצטע אָבסערוואַציעס פון מאַרס זענען אַזעלכע, אַז דער אַסטראָנאָם קען נישט פעסטשטעלען צי אויף דעם מאַרס איז פערהאַן אַ אָרגאַניש לעבען אָדער נישט, עס איז מעגליך אַזאַ לעבען, אָבער דערווייל איז נישט פערהאַן קיין שום יסוד אָנצונעהמען, אַז אַזאַ לעבען איז פערהאַן.

די אַסטראָנאָמישע אָבסערוואַציעס פון דער לעצטער צייט האָבען ענטגילטיג צוקלאַפּט די לעגענדעס וועגען גראַנדיעזע קינסטליכע קאַנאַלען, וואָס שניידען כלומרשט אַדורך דעם מאַרס אין פערשידענע ריכטונגען. עס איז אונטער יעדען ספק פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז אויפ'ן מאַרס זענען נישט פערהאַן קיין שום קינסטליכע קאַנאַלען.

אַ צווייטער אינטערעסאַנטער דעטייל: אין די שטאַרקסטע טעלעסקאָפּען, זעהט מען נישט אויפ'ן מאַרס קיין לייכטענדע פונקטען. דערפון זענען זיך איניגע אַסטראָנאָמען משער, אַז אויפ'ן מאַרס זענען נישט פערהאַן קיין גרויסע בעזאָוינטע צענטערען. אין געגענפאַל וואָלט מען זיי געקענט בעמערקען אין טעלעסקאָפּ אין די אָווענדען אויפ'ן מאַרס, ווען זיי זענען בעלויכטען. מען נעהמט אָן, אַז ניו־יאָרק, פּאַריז, בערלין, מאָסקווע און אַנדערע גרויסע צענטערן אויף דער ערד וואָלטען געווען צו זעהען אין אַ טעלעסקאָפּ אויפ'ן מאַרס, אויב פערשטעהט זיך, אויפ'ן מאַרס איז פערהאַן אַ לעבען און טעלעסקאָפּען.

פון דעם אַלעם ווערט געמאַכט אַ אויספיהר, אַז אויב אויפ'ן מאַרס עקזיסטירען פערשטענדיגע בריאים, איז זייער קולטורעלער צושטאַנד יעדענפאַלס נישט אַזוי הויך.

מיט אַ 10 יאָהר צוריק איז די אויסלענדישע פּרעסע געווען פול מעלדונגען וועגען געהיימנישפולע ראַדיאָ סיגנאַלען וואָס זענען אויפגעכאַפּט געוואָרען דורך פערשידענע ראַדיאָ סטאַציעס. די צייטונגען האָבען פערעפענטליכט אַרטיקלען און איינטערזיאַוען וועגען דעם, אַז עס איז מעגליך, דאָס די דאָזיגע סיגנאַלען ווערען געגעבען אויף דער ערד פון מאַרס. אָבער איינגיכען האָט זיך אַרויסגעוויזען אַז די ידיעות וועגען די געהיימניספולע סיגנאַלען זענען געווען נאָר אַ „ראַדיאָ קאַטשקע".

די דאָזיגע געשיכטע דערמאָהנט מען זיך איצט ווען עס ווערען פערשפרייט די ידיעות וועגען געהיימניספולע ראַדיאָ־סיגנאַלען, וואָס ווערען אויפגעכאַפּט דורך די יאַפּאַנישע ראַדיאָ סטאַציעס. וואַהרשיינליך וועט עס זיך אויך דאַסמאָל אַרויסווייזען אַלס געוועהנליכע „ראַדיאָ־קאַטשקע"

פערעהרונג פון אַ יודישען מעדיצין־פּראָפעסאָר אין מאָסקווע

מאָסקווע (יט"א). פּראָפ. ניקאָלאַי שערעשעווסקי דירעקטאָר פון אינסטיטוט פאַר עקספּערימענטאַלער ענדאָקרינאָלאָגיע (לעהרע פון אינערליכער סעקרעציע פון די דריזען) איז בעעהרט געוואָרען דורך דער רעגירונג מיטן טיטול „פערדינסטפולער טועהר פון דער וויסענשאַפט" פאַר זיין 25־יעהריגער וויסענשאַפטליכער פּראַקטישער און געזעלשאַפטליכער טעטיגקייט.

פּראָפ. שערעשעווסקי איז דער גרינדער און פיהרער פון דער איינציגער אין ראַטען פערבאַנד מעדער פון ענדאָקרינאָלאָגיע און פון אַ נייער ריכטונג אין דער וויסענשאַפט פון ענדאָקרינאָלאָגיע.

מיטגעפיהל־דעפּעשע פון דער יודישער אַגענ[ץ] צוליב'ן טויט פון קעניג פואַד

ירושלים, (יט"א). אין צוזאַמענהאַנג מיטן טויט פון קעניג פון עגיפּטען, פואַד דעם ערשטען, האָט דער פערטרעטער פון דער יודישער אַגענץ ביים פעלקערבונד איבערגעשיקט דעם עגיפּטישען געזאַנדטען אין דער שווייץ אַ מיטגעפיהל דעפּעשע אין נאָמען פון דער יודישער אַגענץ און אין נאָמען פון יודען אין אַלע לענדער.

—*—

ראַדיאָ - ווינקעל

—*×*—

די ענטוויקלונג פון טעלעוויזיע אויף גאָר דער וועלט.

דאָס ענגלישע וואָכענבלאַט „וואָרלד ראַדיאָ" וואָס גיט כסדר אַלגעמיינע און טעכנישע אינפאָרמאַציעס וועגען דער ענטוויקלונג פון דער טעלעוויזיע, דערצעהלט לעצטענס וועגען דעם, ווי אַזוי דער דאָזיגער ענין האַלט אין יעדען לאַנד בעזונדער.

פראַנקרייך: אַ דאַנק דער ענערגישער מיטהילף מצד דעם מיניסטער מאַנדעל, ווערט אויף דעם דאָזיגען געביט זעהר אַ סך אויפגעטון. אין אַפּריל פון פאָריגען יאהר האָט ער געהייסען אדורכפיהרען אַן עקספּערימענטאַלע טעלעוויזיע־עמיסיע אין פאַריז און דער רעזולטאַט איז געווען זעהר אַ גוטער. דריי חדשים שפּעטער האָבען די צייטונגען שוין געשריבען, אַז די טעלעוויזיע־עמיסיעס שטעהען שוין א סך העכער, ווי אַמאָל ביים ראַדיאָ, ווען מ'האָט געלאָזט אויפ'ן מאַרק די ערשטע אַפּאַראַטען. אין סעפּטעמבער, ווי מאַנדעל האָט געזעהען, אַז די פּרוב־עמיסיעס האָבען אזא ערפאָלג, האָט ער בעשלאָסען די דאָזיגע עמיסיעס אויסצונוצען אין א ברייטערען מאסשטאב אזוי, אַז דער עולם זאל קענען אָנהויבען דערפון צו געניסען, אין 17. נאָוועמבער איז אויפ'ן אייפעל־טורם א טעלעוויזיע־סטאַציע, וועלכע אַרבייט אויף 180 ליניעס מיט אַ קראַפט פון 2,5 קילאָוואַט. אָט דאָס האָט דאָרט געווירקט אַזוי, אַז די וועלכע אַרבייטען אויס ראַדיאָ־אַפּאַראַטען האָבען עטליכע מאָל פּראָטעסטירט געגען דעם, וואָס מען נאַרט דעם עולם, וועלכער מיינט, אַז אָט־אָט וועט יעדער איינער קענען ביי זיך אין שטוב האָבען א טעלעוויזיע־אַפּאַראַט און דערצו קויפט ער שוין נישט קיין ראַדיאָ־אַפּאַראַט. אין יאַנואַר פון ה. י. האָט דער פּראַפעסיאָנעלער סינדיקאַט פון ראַדיאָ־עלעקטריע אַרויסגעלאָזט אַן אויפרוף צום פּובליקום, אַז מ'זאל נישט אָפּלייגען דאָס קויפען נייע ראַדיאָ־אַפּאַראַטען, ווייל מען מיינט, אַז באַלד וועט מען קענען האָבען טעלעראַדיאָ־אַפּאַראַטען, דערווייל געהט די אַרבייט אויפ'ן געביט פון טעלעוויזיע וואָס אַמאָל ווייטער. אין פיער שידענע פּונקטען פון פּאַריז פונקציאָנירען שוין עטליכע חדשים צייט טעלעוויזיע־סטאַציעס, וועלכע זענען צוטריטליך פאַר'ן ברייטען עולם.

אונגאַרן. דער ספּעציעלער פאַכמענער־קאָמיטעט האָט נאָך זיין צוריקקומען פון אויסלאַנד פאַר־א־יאָהרען אין דער צייט אָבגעגעבען א בעריכט פאַר דער ראַדיאָ־מאַכט, אַז איצט איז נאָך נישט די צייט דאָרט איינצופיהרען טעלעוויזיע בעיקר דערפאַר, וואָס דאָס וועט זעהר א סך קאָסטען און אויך דאָס, וואָס די צאָהל ראַדיאָ־אַבאָנענטען איז דאָרט נאָך נישט קיין איבעריג גרויסע. אָבער די ראַדיאָ־געזעלשאַפט האָט דאָך געפונען פאַר געוואונשען צו בעקענען דאָס אונגאַרישע פּובליקום מיט די נייעסטע נצחונות פון דער טעלעוויזיע־טעכניק נאָר דאָס וועט ערשט פאָרקומען אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן צעהן - יעהריגען יובילעי פון אונגאַרישען ראַדיאָ.

איטאַליע. אונטער דער עגידע פון אינטערנאַציאָנאַלען אינסטיטוט פאַר בילדענדער קינעמאַטאָגראַפיע (מיט'ן זיץ־אָרט אין רוים) איז אין ניצא אין אַפּריל 1935 פאָרגעקומען אַ מין ערשטער אינטערנאַציאָנאַלער טעלעוויזיע־קאָנגרעס, וואו עס זענען אויך אָנגעוויזען געוואָרען פאָרשטעהער פון וויסענשאַפטליכע, טעכנישע און אינדוסטריעלע אינסטיטוציעס. אין חודש יולי האָט שוין געזאָלט פאָרקומען די ערשטע עקספּערימענטאַלע עמיסיע. דאָך איז נאָך נישט בעוואוסט, ווען עס וועלען זיך דאָרט אָנהויבען די רעגולערע טעלעוויזיע־עמיסיעס.

פאַראייניגטע שטאַטען פון אַמעריקע. דאָס מאָניטירען די סטאַציעס האַלט שוין ביים פאָרענדיגט ווערען אַזוי, אַז אין צוויי חדשים אַרום וועט מען שוין קענען דאָרט דורכפיהרען די ערשטע עקספּערימענטען. אָבער איידער מען וועט קענען שמועסען וועגען רעגולערע טעלעוויזיע־עמיסיעס, וועט מען נאָך דאַרפען צו ערלעדיגען א גאַנצע רייהע טעכנישע ענינים. למשל: ווי ווייט פון דער סטאַציע דאַרף דאָס זיין דאָס בילד, אַז מען זאל עס גוט זעהען, ווי אַזוי ענען די מעגליכקייטען פון דער טעלעוויזיע־קאַמער בנוגע פאָטאָגראַפירען אין אַ געשלאָסענעם לאָקאַל, צי אויפ'ן פרייען פעלד א. ד. גל.

ס'איז אויך נישט אויסגעשלאָסען, אַז במשך די דאָזיגע עקספּערימענטען זאָל מען גאָר צוריקגעהען צו די פאָרשונגען אין די לאַבאָראַטאָריעס, וועלכע וועלען אפשר קענען אויפקלערען די גרויסע צאָהל טעכנישע שוועריגקייטען, וואָס זענען דערמיט פערבונדען.

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט,-געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער-שוועכע
האָט זיך איבערגעצויגען און נעמט אָן
פּיעטריקאָווער 161. טעל. 245-21
פראָנט דריטער שטאָק
פון 10 פריה ביז 2 מיטאָג און פון 7 ביז 9 אָווענד
זונטאָג פון 11 ביז 1 מיטאָג
פאַר פרויען א בעזונדער וואַרטע־זאַל
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזן

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון צייהן און יאַסלעס
Piotrkowska 164 tel 114-20.

[...]רנידעריגטע און באַליידיגטע...

מיפען פון בערלינער יודען

פון ב. סמאַליאַר

[...]ער יודישער פאָליציי-שעף
[...]מאַן שטעלט מיך אָפּ אין גאַס. אַ מאַן
[...]הר פופציג:
[...]איהר דערקענט מיך גאָרנישט?..
[...] בעטראַכט דעם מאַן פון אַלע זייטען,
[...] זיך זעהר פערלוירען. עפּעס קוקט ער
[...]ויס צו זיין קענטיג, אָבער ווער ער איז
[...] איך מיר נישט דערמאָנען.
[...] יוד לאָזט אַרויס אַ טיפען „האַרץ־ברעך[...]
[...]רעכץ, און ווערט גרייש מיך פון מיין
[...]הייט אַרויסהעלפען:
[...]גיויס! — זאָגט ער אַ דערשלאָגענער, —
[...]ט איהר מיך נישט דערקענען, ווען איהר
[...] געקענט בין איך געווען אַ גרויסער
[...] „מאַן אין אוניפאָרם". און וואָס בין
[...]? אַן אַלטער אָפּגעלאָזענער יוד, אין צו
[...] אַלטע קליידער.
[...] האָב איך מיך דערמאָנט, איצט ווייס איך
[...]ר ער איז.
[...] איהר זענט דאָך הער זא און זא!... איהר
[...] דער פאָליציי - שעף פון שאַרלאָטען[...]

[...]שאַרלאָטענבורג איז איינער פון די גרעסטע
[...] אין בערלין. אין די „גוטע יאָהרען",
[...] די נאַציס זענען געקומען צו דער מאַכט,
[...]ייניגע פון מיינע יודישע פריינד אין בער[...]
[...] גאַנץ שטאָלץ דערויף, וואָס דער פאָ[...]
[...] פאַר שאַרלאָטענבורג איז אַ יוד. אַ
[...] היימישער דייטשער יוד.
[...]אַ זומער פאַרנאַכט, ווען בערלין איז נאָך
[...] די רייצענדע און אָנגענעמען שטאָט בער[...]
[...] איך זיך מיט איהם בעקענט, מיט דעם דאָ[...]
[...] יודישען פאָליציי־שעף, זיך בעקאַנט און
[...]דעט. פון צייט צו צייט פלעג איך זיך
[...] צו איהם אין בוראָ אויף אַ בעזוך.
[...] צייט צו צייט איז ער מיר געווען זעהר
[...] מיט אינטערעסאַנטער אינפאָרמאַציע.
[...] שטעהט ער פאַר מיר, דער דאָזיגער
[...] געקליידעט, אין אַן אַלטען ווינטער[...]
[...], אפשר צוואַנציג יאָהר געטראָגענעם.
— כדאי געווען — זאָגט ער, — כדאי גע[...]
[...] געהן אין קריג, צו ווערען פערוואונדעט,
[...] צוואַנציג יאָהר אין דער פאָליציי, און אַזוי
[...]דריג צו פאַלען, ווי איך בין געפאַלען!...
[...] ?!..
[...] האָב אייך שוין נישט געזעהען אַ יאָהר פיר,
[...] און אַלט קוקט ער אויס ווי איך זאל
[...] האָבען געזעהען אַ גוטע צוויי צענדליג
[...] וואונדער, וואָס איך האָב איהם נישט
[...].
— אפשר זאָלען מיר אַריינגעהן אין אַ קאַפע־
— מאַך איך איהם אַ פאָרשלאַג.
[...] מאַן, זעה איך, וויל רעדען. ער וויל זיך
[...] פאַר מיר דאָס האַרץ. אַ קאַפע־הויז
[...] ייט'גער גאַס איז דער בעסטער פלאַץ
[...].
— איהר ווייסט דען ווי נידעריג איך בין

געפאַלען! — פאַנגט דער יוד אָן, ווען מיר זעצען זיך אוועק אין א ווינקעל אין קאַפע, — נישט בלויז האָבען „זיי" מיך פון פאָליציי דינסט אַרויס געוואָרפען, נאָר זאָגאַר קיין פענסיע לאָזט מען מיר נישט צאָהלען. זאָגאַר די פענסיע, וואָס עס קומט מיר פאַר אַזוי פיל יאָהר דינסט...

„זיי" — מיינט ער די נאַציס. ער שרויט זיך אָבער נישט ביים ריכטיגען נאָמען זיי צו דערמאָנען.

— אַלע מיינע יאָהרען, — דערצעהלט ער מיר ווייטער, — בין איך געווען שטאָלץ דערויף, וואָס איך בין נישט קיין סוחר און נישט קיין דאָקטאָר, נאָר איינער וואָס דינט מיט זיין לייב און מיט זיין לעבען פאַר דעם פאָטערלאַנד. ווען איך האָב געדאַרפט געהן אין קריג, בין איך געגאַנגען מיט ענטוזיאַסטישען פאַטריאָטיזם און מיט פולשטענדיגער איבערגעבענהייט. ווען איך בין פערוואונדעט געוואָרען אויפ'ן שלאַכט־פעלד, בין איך געווען שטאָלץ וואָס איך האָב מיין בלוט פערגאָסען פאַר דייטשלאַנד. און מיינע צוואַנציג יאָהר דינסט אין דער פאָליציי איז מיין פערזענליך לעבען געווען ביי מיר הפקר. די שטאָט איז ביי מיר געווען אַלעס דייטשלאַנד איז געווען מיין לעבען.

— און איצט — זיפצט דער נאַצי־קרבן שווער אָפּ, — איצט בין איך אַן אַלטער מענש מיט אַן אַלטער קראַנקער פרוי, וואָס האָבען אפילו נישט צו בעצאָהלען דעם דאָקטאָר. וואָס זאָג איך? וואָס האָבען אפילו נישט אויף אַ טאָג איבערצוקומען. פערציג מאַרק אַ מאָנאַט קריג איך שטיצע פון דער יודישער געמיינדע, מוזען מיר דרייסיג מאַרק בעצאָהלען פאַר דער וואוינונג. אַן אַלטע מאַן פון איבער פופציג יאָהר, ווי קען איך עקזיסטירען פאַר צעהן מאַרק אַ מאָנאַט מיט אַ קראַנקער פרוי!..

אין די „גוטע יאָהרען", איידער די נאַציס זענען געקומען צו דער מאַכט, איז איהם, דעם דאָזיגען צובראָכענעם מענשען, נישט איינגעפאַלען, אַז עס קען אַמאָל קומען אַ צייט ווען דאָס לעבען וועט פון איהם מאַכען א תל. ער האָט געוואוסט: ער דינט נאָך אַ פאָר יאָהר אין דער פאָליציי, פאַנגט אָן שפּעטער צו קריגען אַ שטענדיגע פענסיע, און לעבט זיך אויס זיין לעבען אין עלטער און אין רוה אָהן שום זאָרגען. די פענסיע וועט נישט סטייען, וועלען די קינדער שוין דערלייגען. צוויי קינדער, בידע זיהן, וועלען שוין אויף אַלטע טאַטע־מאַמע אַכטונג געבען.

איצט איז נישט בלויז די פענסיע נישטאָ, נאָר אויך די קינדער, יונגע און האָרעפּאַשנע מענשען, זענען בידע זיהן איצט אין פאַלעסטינע. בידע זענען זיי אין אַ קבוצה. פאַר זיך זענען זיי איינגעאָרדענט, אָבער שיקען געלד צו די עלטערען קיין בערלין — דאָס קענען זיי נישט, קיין געלד האָבען זיי נישט.

אָפּגעריסען פון די קינדער, און פאַראורטיילט אויסצולעבען זיינע יאָהרען אין דייטשלאַנד אין הונגער, קען זיך דער אַלטער געוועזענער פאָליציי־שעף קוים בערוהיגען ווען ער גיסט פאַר מיר אויס זיין ביטער האַרץ. ער רעדט, און שווערע טרעהרען — אמת'ע טרעהרען — רינען פון זיינע פערפלעטערטע אויגען אויף זיין אַלטען צוקנייטשטען פּנים. טרעהרען וועלכע רייסען מיין האַרץ אויף שטיקער.

— איך ווייס, — זאָגט ער, — איך בין נישט דער איינציגער יוד וואָס איז אַזוי ביטער געטראָפען. פערהאַן איצט טויזענדער אַזעלכע קרבנות ווי איך. אָבער איהר קענט דאָך מיר פון פריהער. האָט איהר זיך מיט פיר יאָהר צוריק פאָרגעשטעלט, אַז איהר וועט מיך איצט טרעפען אין אַזאַ לאַגע? האָט איבערהויפּט וועלכער מענש דאָס זיך געקענט פאָרשטעלען?..

מיט פיר יאָהר צוריק!... מיט פיר יאָהר צוריק איז דער דאָזיגער צובראָכענער מענש, וואָס זיצט איצט אַנטקעגען מיר, געווען אַ מענש מיט אַ שטעלונג, מיט ווירדע. אין זיין בלויען מונדיר מיט די זילבערנע קנעפּ פלעגט ער אַרויסרופען צו זיך רעספּעקט און מורא. איצט ציטערט ער בעגלייך מיט אַלע אַנדערע ציטערדיגע יודען. איצט טראָגט ער אָן לאַנג פון זיין אַלטע ציווילען ווינטער־מאַנטעל די קאָלירען פון זיינע קריגס-מעדאַלען, כדי זיך שיצען כאָטש דערמיט, וואָס ער ציייגט, אַז ער איז געווען אַ קריגס־אָנטיילנעמער.

איך גיב איהם, ביים אַרויסגעהען פון קאַפע־הויז, עטליכע מאַרק, ריהר איך אין איהם אָן א נייעם קוואַל פון טרעהרען. די עטליכע מאַרק דאַרף ער האָבען, אָבער ער איז נאָך נישט צוגעוואוינט זיי צו נעמען פון פּו פון פרעמדע מענשען.

— האָפענטליך וועל איך זיין אין שטאַנד זיי אייך אַמאָל צוריקצוצאָהלען! — איז ער בידע זאַכען, סיי געריהרט און סיי דערשלאָגען — האָפענטליך וועלען זיך נאָך די צייטען אַמאָל בייטען... די בייזע ווינטען קענען דאָך אייביג נישט בלאָזען!..

אַוודאי קענען די בייזע ווינטען אייביג נישט בלאָזען, אָבער דער דאָזיגער יודישער געבראָכענער גבור, ווער ווייסט, אויב ער וועט די דאָזיגע ווינטען איבערלעבען?... ער און טויזענדער אַנדערע ווי ער!..

Doktór Z.
Henrykowski
ספּעציעל-אַרצט פאַר מענער - שוועכע, ווענערישע און הויט-קראַנקהייטען
טראַוגוטאַ 9 טעל. 262-98
נעמט אָן פון 8—11 און פון 6—9 אָוונד.
זונטאָג פון 9 פריה ביז 12.30 פייטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פּרייזן

רעדן, רעדן זיי שעהן!

סאָוויעטישער פעליעטאָן

פון ג. ריקליין

[...]ער זענען זיי געזעסען אינ'ם קליינעם פאַר
— דער פּראָקוראָר בערשאַדסקי, דער פאָלקס־
[...] סניטקאָ'ז, דער אַדוואָקאַט קריווענקאָ און
[...]סס־סעקרעטאַרשע וויאַזניקאָוואַ.
[...]פאָהרען זענען זיי פונ'ם דאָרף קוגאַק קיין
[...]שקעט, ס'איז געווען פאַרנאַכטליך. באַלד האָט
[...]טערניש אייגעהילט די סטעפּעס. די פאָדער
[...]מטערנס האָבען דעם וועג בעלויכטען און
[...]אויטאָמאָביל האָט זיך געיאָגט אַלץ ווייטער
[...]ייטער.

[...] פּראָקוראָר, דעם ריכטער און דעם אַד
[...] איז געווען זעהר גוט אויפ'ן האַרצען, ווייל
[...]ען היינט געהאַט זעהר אַ גוטען טאָג. דער
[...]ראָר האָט אויף דער לעצטער זיצונג געהאַל־
[...] אויסגעצייכענטע רעדע. וואָרעם און איבער
[...] איז געווען דער אַרויסטריט פונ'ם אַדוואָ־
[...] רוהיג און קלוג איז געווען דער ריכטער,
[...]ריג דעם סך־הכל פונ'ם פּראָצעס. און אין
[...]עס, וואָס זיי האָבען היינט געהאַלטען,
[...] זיי אַלע קלאָר אַרויסגעבראַכט איין פּונקט,
[...] וויכטיגען — אַז מען דאַרף שעצען דעם
[...]נש, און זיך בעציהען מיט גרויס אויפמערק־
[...] צו מענשען בכלל.

[...] האָבען אַלע דריי גערעדט וועגען דעם זעהר
[...] און דערפאַר זענען זיי איצטער געזעסען אַזוי
[...]דן.

[...]עדען איז דאָס אינ'ם חודש פעברואַר. אויף
[...]דער פון קרים איז נאָך געלעגען דער שניי.
[...]ים האָט געבלאָזען א שטאַרקער ווינט. און
[...] די ברייטע קרימער סטעפּעס האָט זיך צו־
[...] אַ זאַווערוכע...

[...]דער אויטאָמאָביל האָט זיך אָנגעהויבען פער־
[...] אָן תרודעס און אָן גריבער. די נאַכט
[...] אָנגעכמורעט און די זאַווערוכע איז געוואָ־
[...] שטאַרקער.

[...]ער אויטאָמאָביל איז אַריין אין אַ גרוב.
[...] ווייטער איז געווען אונמעגליך. דער ווינט
[...] בעשיעט און האָט אַלע וועגען פערשאָטען.
[...] געבליבען מ'זאָל איבערלאָזען דעם אוי־
[...]ביל, און צופוס זיך לאָזען געהן ביז מ'ועט
[...]ען וואו עפּעס א דערפעל, און אַזוי האָט
[...]אַמען געטון.
[...]אַרויס זענען געגאַנגען דער פּראָקוראָר, דער ריכטער און דער אַדוואָקאַט. די לעצטע

איז געווען די סעקרעטאַרשע וויאַזניקאָוואַ.

דער ווינט האָט געשמיסען איבער'ן פּנים. עס איז שווער געווען זיך אויף די פיס צו האַלטען. שטיקער שניי, וואָס האָבען זיך אין דער לופט ווי אַ ווילכער געדרעהט, זענען אין די אויגען געקראָכען. די סעקרעטאַרשע וויאַזניקאָוואַ איז אַלץ מעהר און מעהר אָפּגעשטאַנען.

און די דריי — דער פּראָקוראָר, דער ריכטער און דער אַדוואָקאַט — זענען געגאַנגען פאָראויס, אַלץ ווייטער און ווייטער. מ'האָט זיי שוין נישט אָבגעזעהען. און אַרום און אַרום — סטעפּעס, שניי, זאַווערוכעס און הויפענס שניי. און איבער אַלץ האָט זיך געטראָגען דאָס פערציווייפעלטע קול פון אַ פרוי:

— חברים, וואַרט!

— פון דער ווייטענס איז געקומען אַן ענטפער:

— מיר ווילען נישט פערפרוירען ווערען איבער דיר!

געהן ווייטער איז אונמעגליך. די פרוי קריכט איבער'ן שניי און שרייט מיט בענומענע קולות:

— ראַטעוועט!..

אָבער מאַלע וואָס זי שרייט.

דער פּראָקוראָר בערשאַדסקי, דער ריכטער סניטקאָ'ז און אַדוואָקאַט קריווענקאָ האָבען זיך דערשלאָגען צום דאָרף קאַראַדזשי. דאָרט האָבען זיי זיך פריהער פון אַלץ אָנגעוואַרימט אין אַ שטיבעל, וואו דער אויבען איז געווען איינגעהייצט, און נאָכדעם ווי זיי האָבען זיך גוט אָנגעגעסען, האָבען זיי טעלעפאָנירט קיין אַק־מעטשעט צום חבר שעסטאָז, דעם הויפּט פון דער רעיאָנער אָפּטיילונג פון „נקיוד" (פאַלקסקאָמיסאַריאַט פון אינערליכע אַנגעלעגענהייטען — געוועזענע „גע - פע־או").

און גערעדט אויפ'ן טעלעפאָן האָבען זיי אַזוי: — זיי אַזוי גוט און שיק אַרויס אַן אויטאָמאָביל. די וויזע אונזערע, פערשטעהסטו מיך, איז געווען אַן אינטערעסאַנטע. עס איז פּשוט נישטאָ ווער עס זאָל לאַכען! די סעקרעטאַרשע אונזערע האָבען מיר אויפ'ן וועג פערלוירען ערגיץ אין די סטעפּעס. מאָרגען וועט מען זי דאַרפען אויסזוכען. וואָס זאָלען מיר זאָגען, גוטער ברודער, דאָס איז געווען א רייזע צום נאָרד־פּאָל אויף א קליינעם מאַסשטאַב. מיר וואַרטען...

געוואַרט האָבען זיי, אַז מ'זאָל אַרויסשיקען אַן אויטאָמאָביל פאַר זיי, אָבער דער חבר שעסטאָז פון דעם „נקיוד" האָט אַרויסגעשיקט אַן אויטאָמאָביל נישט קיין קאַראַדזשי, וואו די דריי האָבען זיך געלאָזט וואוילגעהן אין אַ וואַרימער שטוב, נאָר אין די סטעפּעס צו זוכען די סעקרעטאַרשע וויאַזניקאָוואַ.

די זאַווערוכע האָט נישט אויפגעהערט בושעווען. דער אויטאָמאָביל פון דעם „נקיוד" האָט עטליכע שעה נאָכאַנאַנד געבראָדיעט אין שניי, אויף די סטעפּעס, און זיך אומגעקעהרט אין שטאָט מיט גאָר נישט.

אויפ'ן וועג צוריק האָט דער אויטאָמאָביל זיך אָפּגעשטעלט אינ'ם קאָלכאָז „דער רויטער ערד־אַרבייטער", און ווען די קאָלכאָזניקעס האָבען זיך דערוואוסט וואָס ס'איז געשעהען, האָבען זיי זיך גלייך אַ לאָז געטון איבער די סטעפּעס.

אַלע זענען געלאָפען זוכען די פערלוירענע סעקרעטאַרשע. און קיינער האָט נישט געטראַכט דערפון, אַז ער וועט זיך נאָך אפשר אָפּפריהרען אַ פינגער, אַז עס וועט זיך פערקיהלען, אָדער ער וועט אַריינפאַלען אין אַ גרוב, פון וואַנען עס וועט איהם זיין שווער אַרויסצוקריכען. קיינער פון זיי האָט אויך נישט געטראַכט, אַז איצט וואָלט געווען בעסער זיך צו לעגען שלאָפען אין א וואַרים בעט, איידער אַרומקריכען ביז די קניה אין טיפען שניי.

פערשנייטע סטעפּעס, פינסטער, אַ זאַווערוכע. און עטליכע צעהנדליג קאָלכאָזניקעס שאַרען זיך איבער'ן שניי, קריכען אין גריבער און זוכען די פערלוירענע.

ערשט פאַרטאָג האָט מען די פערלוירענע געפונען. מ'האָט זי גלייך אָפּגעפיהרט קיין אַק־מעטשעט — טאַקע אין דערזעלבער שטאָט אַקמעטשעט וואו דער פּראָקוראָר בערשאַדסקי, דער ריכטער סניטקאָ'ז און דער אַדוואָקאַט קריווענקאָ זענען אַזעלכע חשוב'ע לייט אין זייערע אַמטען.

און אויף די פּראָצעסען אין געריכט רעדען זיי יעדער אַזוי שעהן און אַזוי קלינגענדיג וועגען דעם, ווי מ'דאַרף שעצען דעם מ'ן מענש און זיך בעציהען מיט גרויס אויפמערקזאַמקייט צו מענשען בכלל, זיי רעדען, און אַ סעקרעטאַרשע פערשרייבט יעדעס וואָרט, וואָס זיי זאָגען.

ס'איז שוין אָבער אַן אַנדער סעקרעטאַרשע. די פריהערדיגע סעקרעטאַרשע, די וויאַזניקאָוואַ, ליגט אין שפּיטאָל, און די הענד און די פיס זענען ביי איהר אָפּגעפרוירען.

פון רוסיש: מ. א.

צי האָט איטאַליען אַ האַנד אין די א״י-געשעהענישען?

די ענגלישע פּרעסע וועגען די אונרוהען אין ארץ-ישראל

לאָנדאָן, (יט״א). מיט עטליכע טעג צוריק האָט דער ירושלימער קאָרעספּאָנדענט פון „דיילי טעלעגראַף" געהאַט מיטגעטיילט זיין צייטונג, אַז אין די אונרוהען אין א״י זאָל שטעקען די האַנד פון א „פרעמדער מלוכה", אויסטייטשענדיג די מעלדונג פון „דיילי טעלעגראַף" האָט די דייטשע טעלעגראַפען אַגענטור „אייראָפּאַ-פּרעס" געהאַט מיטגעטיילט, אַז דערמיט איז געמיינט איטאַליען. די דאָזיגע מיינונג ווערט נישט געטיילט דורך די ענגלישע צייטונגען.

די ענגלישע צייטונג „דהי סקאָטשמען" האַלט, דאָס עס זענען פאַראַן גענוג בעווייזען דערפאַר, אַז איטאַליענישע פּראָפּאַגאַנדע און געלד זענען אין א בעדייטענדער מאָס שולדיג אין די איצטיגע שוועריקייטען אין א״י. די איטאַליענישע אַקציע—מיינט די צייטונג — האָט פיל געטון כדי אויפצורייצען די שפּאַנונגען צווישען יודען און אַראַבער פון איין זייט און צווישען מוזולמענער און קריסטען — פון דער צווייטער.

עס איז בעוואוסט — שרייבט דער „סקאָטשמען" — אַז די איטאַליענישע פּראָפּאַגאַנדע אין הייליגען לאַנד בעדינט זיך אין א גרויסער מאָס מיט קירכליכע און קולטורעלע אינסטיטוציעס, ווי קלויסטערס און שולען, וואָס בעקומען פינאַנציעלע שטיצע פון פאַשיסטישען שטאַט. וואָס עס איז אָבער נאָכמעהר איבערראַשענד איז דער אינטערעס וואָס די איטאַליענישע רעגירונג ווייזט אַרויס פאַר דער ציוניסטישער פראַגע אלס אַזעלכער. נישט לאַנג צוריק האָט סיניאָר מוסאָליני אויף א זעהר סימפּאַטישען אופן אויפגענומען די לידערס פון רעוויזיאָניסטיש-ציוניסטישער קאָמיטעט בראָש, פון וועלכען עס שטעהט ה׳ זשאַבאָטינסקי, און וועלכער שטעהט אין אויסערסטער געגנערשאַפט צו דער אור-שפּרינגליכער יודישער אַגענץ און דעם ציוניסטישען קאָנגרעס וואָס זייערע הויפּטפיגורען זענען דר. וויצמאַן און ה׳ סאָקאָלאָוו. דער „דוטשע" — שרייבט די צייטונג — איז געווען דער יעניגער, וואָס האָט געהאַט אַראַנזשירט ביי דער עסטרייכישער רעגירונג, אַז דער רעוויזיאָניסטישער קאָנגרעס זאָל פאָרקומען אין ווין, און ווי עס הייסט, זאָל ער טון דאָס בעסטע כדי צו אַקצענטירען דעם שנייט צווישען די ביידע ציוניסטישע טיילען דורך דעם, וואָס ער אַליין אונטערשטיצט איין טייל און שטעלט פאַר דעם צווייטען אלס ווערקצייג אין די הענד פון גרויס-בריטאַניען, בעת ביידע צדדים אָנערקענען פולשטענדיג דעם פאַקט, אַז ענגלאַנד איז די ווירקליכע שטיצע פון ציוניזם, נישט קוקענדיג דערויף ווי שטאַרק זיי קריטיקירען די „נייטראַליטעט" (איינפיהר-צייכענס פון „סקאָטשמען") פון בריטישע בעאַמטע אין א״י.

נעגען דער דאָזיגער בעהויפּטונג, אַז איטאַליענישע השפּעות זאָלען זיין בעהאַלטען הינטער די געשעהענישען אין א״י טרעט אַרויס דער „גרעיט בריטען ענד דהי איסט", וואָס ווערט בעטראַכט אלס אָפיציעלער אָרגאַן פון בריטישען קאָלאָניאַל אַמט.

קודם-כל — שרייבט דאָס דאָזיגע וואָכענבלאַט — דאַרף מען אָפּליקענען זיין קאָמשקע: אַז איטאַליענישע אינטריגעס זאָלען האָבען געווען דער ערשטער גורם פון דעם אויסבראָך פון געוואַלט-מעשים אין א״י. מיר גיבען זיך אָפּ א חשבון, אַז שטאַטען, וואָס זענען געווען אָדער זענען איצט שלעכט-געשטימט לגבי דער בריטישער אימפּעריע, האָבען אין די נאָכ׳מלחמה׳דיגע מזרח-לענדער געפּרובט דאָ און דאָרט צו מאַכען מוטנע וואַסער; אָבער יעדענפאַלס אין א״י איז דאָס וואַסער שטענדיג פּאָטענציעל אַזוי מוטנע, דאָס עס איז איבעריג יעדע השערה אַז אונרוהען דאַרפען א וועלכען עס-איז גורם פון דרויסען.

עלעקטריש ליכט — בעמערקט די צייטונג — איז איינע פון די ברכות פון מאָדערנעם א״י אָבער עלעקטריזירטע אַטמאָספער איז גלייכצייטיג איינע פון די קללות פון דעם דאָזיגען לאַנד. עס איז זיכער אַז כדי צו שאַפען אַן עלעקטריזירטע אַטמאָספער איז סוים נויטיג מעהר צייט, ווי כדי אָנצוצינדען אַן עלעקטרישע לאָמפּ; און עס וועט זיין אוממעגליך צו פערשטעהען די בעדויערענסווערטע אינצידענטען פון דער לעצטער וואָך אָדער צוויי וואָכען אויב מען וועט זיך פון דעם דאָזיגען קאַרדינאַלען פאַקט נישט אָפּגעבען קיין חשבון.

„גרעיט בריטען ענד דהי איסט" איז געניינט צו זוכען די אונמיטעלבאַרע סיבה פון די געשעהענישען אין די אַראַבישע מיסשטימונגען וואָס זענען אַרויסגערופען געוואָרען מחמת דער אונפריינדליכער האַלטונג וועלכע עס האָבען לגבי זיי פערנומען אין די די לעצטע א״י דעבאַטען ביידע קאַמערען פון ענגלישען פּאַרלאַמענט. די צייטונג שרייבט וועגען דעם:

אין די לעצטע וואָכען האָט גרויס בריטאַניען אויסגעהאַט אַזוי פיל שווערע און פערשידענאַרטיגע דאגות, דאָס עס איז געווען א טענדענץ אוועקצוווערפען פון דער פערערגערונג פון דער לאַגע אין א״י, וועלכע איז געקומען אלס פועל-יוצא פון דעם מאַנגעל פון סימפּאַטיע פאַר דער אַראַבישער זאַך, ווי ער האָט זיך אויסגעדריקט אין די רעדעס אין אונטערהויז סיי און לאָרדהויז בעת די לעצטע דעבאַטען איבער דעם פּראָיעקטירטען לעגיסלאַטיוו-ראַט. עס איז קיינמאָל נישט געווען שווער אין דעם ארץ ישראל פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע אַרויסצורופען שנאה, פערדעכטיגקייט און פעראַכטונג, עס קען אָבער נישט זיין קיין ספק, אַז די אויסערונגען פון די רעדנער אין פּאַרלאַמענט האָבען געהאַט זייער ווירקונג אויף ביידע הויפּטטיילען פון דער א״י בעפעלקערונג.

היות עס פעהלט נאָך אַן אויספיהרליכע אָפיציעלע אויפקלערונג — פערענדיגט די צייטונג — וואָלט געווען אונגערעכט צו פּרובען אַרויפוואַרפען די שולד פאַר די לעצטע „אינצידענטען" אויף וועלכען עס איז טייל פון דער לאָקאַלער בעפעלקערונג.

אַביסעלע קיביץ

(הומאָר פון טאָג)

*

יונגערמאַן (צום פאָטער פון זיין געליבטער) געה מיט אייער טאָכטער שוין 10 יאָהר, וואָלט איך געוואָלט בעטען...

פאָטער: א פּענסיע, הא?

* * *

זי: וועלכע צעהן יאָהר דענקסטו זענען די רעסאַנטסטע אין לעבען צו א פרוי.

ער: די צעהן יאָהר צווישען פינף און צוואַנציג און אכט און צוואַנציג.

* * *

מאַן (צו זיין פרוי): דו זאָלסט נישט פאָהרן לעצטען וואַגאָן פון טראַמוואַי עס איז געפערליך אין פאַל פון א קאַטאַסטראָפע.

פרוי: צו וואָס-זשע נעהמט מען מיט דעם וואַגאָן?

* * *

א רייכער מאַן איז אַריינגעקומען אין א [...] שדכנות ביוראָ מען האָט איהם דערלאַנגט א פּעקל בילדער, ער האָט אויסגעקליבען א בילד פון א יונגער דאַמע.

— אָט די געפעלט מיר! — האָט ער געזאָגט דירעקטאָר.

— מאַכע גאָר א שעהנע. איהר האָט א גוטן שמאַק, אָט די בלאָנדע דאַמע קאָנען מיר אייך געבען פינף טויזענד זלאָטעס.

— און וויפיל וועט איהר מיר געבען פאַר מיין ווייב? — האָט דער רייכער מאַן געוואָלט וויס[ען].

זי האָט חתונה געהאַט אין אַזאַ איילעניש

אַז זי ווייסט אַפילו נישט ווי דער מאַן איהרער הייסט

„אַ קרבן פון א לייכטזיניגער הייראַט"—אונטער אַזאַ קעפּעל ווערט אין דער מאָסקווער „פּראַוודאַ" „איבערגעגעבען", אַ פאַל, וואָס איז זעהר כאַראַקטעריסטיש פאַר דעם שטייגער ווי אַ סך פון דער סאָוויעטישער יוגנט האָט חתונה אין איילעניש.

די „העלדין" אין דעם פאַל איז איינע אַ קאַרסינסקאַיאַ. זי איז געקומען אין דער 46-טער אָפּטיילונג פון דער מאָסקווער מיליץ און האָט געבעטען, אַז מ׳זאָל איהר העלפען געפינען איהר פערשוואונדענעם מאַן, וועלכער האָט זי בע׳גנב׳עט און צוגענומען פון איהר אַלץ, וואָס זי האָט פערמאָגט.

ווען מ׳האָט זי געפרעגט ווי איהר מאַן הייסט, האָט זי, אין גרויס פערלעגענהייט, געענטפערט, אַז דאָס ווייסט זי נישט.

אַז אַ ווייב זאָל נישט וויסען ווי איהר מאַן הייסט — דאָס איז אַ חידוש אַפילו אין מאָסקווע. האָט מען ביי דער בירגערין קאַרסינסקאַיאַ גענוי מען פרעגען ווען און ווי אַזוי זי האָט חתונה געהאַט, און זי האָט דערצעהלט:

זי האָט זיך דאָ נישט לאַנג צוריק בעקענט מיט אַ יונגען מאַן. ער איז איהר געפעלען געוואָרען. זי איהם אויך. און נישט טראַכטענדיג לאַנג, האָבען זיי בעשלאָסען חתונה צו האָבען. דער יונגערמאַן האָט זיך באַלד אַריינגעקליבען צו איהר אין צימער, און ס׳איז געבליבען, אַז אין אַ פרייען טאָג, ווען זיי וועלען ביידע האָבען צייט, וועלען זיי זיך אָפיציעל פערשרייבען אַלס מאַן און ווייב.

א טאָג פאַר׳ן פערשרייבען זיך, איז דער מאַן געקומען צו איהר מיט נאָך אַ פריינד. ער האָט דעם פריינד פאָרגעשטעלט פאַר איהר און געזאָגט:

— זעהסט, ער האָט פאַר דיר געקראָגען אַ „ערלויבעניש" צו פערברענגען אַ טאָג אינ׳ם מאָסקווער „פּאַרק פון קולטור און רוה". דאָרטען וועסטו זיך אָפּרוהען דעם טאָג, און איבערמאָרגען וועלען מיר זיך פערשרייבען.

דאָס יונגע ווייבעל האָט איינגעשטימט דערויף און זי איז געווען זעהר דאַנקבאַר דעם מאַן דערפאַר וואָס ער איז אַזוי אויפמערקזאַם צו איהר. זי האָט איהם געדאַנקט דערפאַר, און זי איז געווען זיכער, אַז מיט אַזאַ מאַן וועט זי אודאי אָפּלעבען גליקליך אַלע איהרע יאָהרען.

אויף מאָרגען איז דעם מאַנ׳ס פריינד געקומען פריה און האָט דאָס יונגע ווייבעל אַוועקגעפיהרט אינ׳ם „פּאַרק פון קולטור און רוה". דאָרטען האָט זי פערבראַכט דעם טאָג זעהר גוט, און אין אָוונט איז זי אַהיים אַ צופרידענע און אַ גליקליכע.

עס איז ביי איהר גאָר קיין צווייפעל נישט געווען, אַז איהר מאַן וואַרט אין דערהיים, אַז ער קוקט שוין אַרויס אויף דער מינוט ווען זי וועט קומען צוריק. אָבער ווען זי איז אַריינגעקומען צו זיך אין צימער, איז זי געווען איבערראַשט דערפון וואָס ס׳איז דאָרט קיינער נישטאָ.

ווען זי האָט זיך אַרומגעקוקט, האָט זי דערזעהן, אַז נישט נאָר דער מאַן פעהלט, נאָר ס׳פעהלט אויך אַלץ אין שטוב...

עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דער מאַן האָט זי פשוט בע׳גנב׳עט, צוגענומען ביי איהר אַלץ, וואָס זי האָט פערמאָגט און איז פערשוואונדען געוואָרען. די זאַכען, וואָס ער האָט ביי איהר צוגענומען, האָבען בעטראָפען אַ פופצעהן ט[...] קערבלעך.

עס איז נישט געווען קיין לייכטע אַרבעט געפינען דעם חברה-מאַן, ווייל דאָס יונגע ווייבעל זיינס האָט דאָך אַפילו נישט געוואוסט זיין [...] זי האָט דאָך אין גרויס איילעניש גאָר פערגעסען איהם צו פרעגען ווי ער הייסט...

צום גליק אָבער האָט זי געדענקט דעם [נאָ]מען פון זיין פריהערדיגער ווייב, וועגען וו[עלכער] ער האָט מיט איהר גערעדט עטליכע מאָל. דאָס האָט געפיהרט אַלס אַ שפור איהם צו געפ[ינען].

די מאָסקווער מיליץ האָט דעם חבר[...] אויסגעזוכט, און ס׳האָט זיך אַרויסגעוויזען [אַז] הייסען הייסט ער פעיזיקאָוו און ביים פאַך איז ער אַ קירזשנער.

אויך דעם חבר זיינעם, דעם וואָס האָט געהאָלפען בעשווינדלען דאָס ווייב, האָט מען [גע]כאַפּט. זיין נאָמען איז ג. וואָלאָדאַרסקי, און [פון] פאַך איז ער אויך אַ קירזשנער.

Dr.
Dołkowyski
ציגעל-גאַס 11, טעל. [...]8-02
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפילים און הויט-קראַ[נקהייטען]
בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכ[ע]
נעמט אָן פון 8—11 ביי טאָג און 4—9 [...]

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע
און געשלעכטס-קראַנקהייטען
ציגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43). טעלעפאָן 141-32
עמפּאַנגס-שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אָווענט

ר. מלאַד

דאָן-דאָמינגאָ

ראָמאַן

70

נאַבדרוק אין א טאָג - צייטונג, אַפילו טיילווייז — פערבאָטען.

דאָניע האָט געקוקט אין איהר פּנים און אין דער איינגענער צייט אויך געזעהען איהר קאַרק זיך אָפּשפּיגלען אין שפּיגעל, ניין, נישט איהר קאַרק, נאָר אפשר צעהן קעפּ און א בינטעל קערק. דאָס איז געקומען פון דעם וואָס דער שפּיגעל הינטער איהרע פּלייצעס איז געווען געשליפען. ער האָט איהר אָפּגעשווירען קעפּעל און ער האָט חשק געהאַט צוצוגיין און אַרויפלייגען זיין ברייטע האַנט דערויף, א וואַקעל טון, אַז די גאַנצע האָר זאָלען זיך מיטטרייסלען; ער האָט עס נישט געטון, האָט ער בלויז געקוקט ווי א בלויער טיול האָט אַרומגעוויקעלט איהר האַלז, ווי די בלויקייט וואָס קומט פון די נעפּלען ביים אַריינגאַנג אין וואַלד.

דער „יאַלד" האָט זיך אַרומגעדרייט איבערן שטוב הין און צוריק, ווי א געפאַנגענער לייב אין דער שטייג פון א צירק-קאַמער, ער איז געווען זעהר שיין און עלעגאַנט אָנגעטון. דער קאָפּ איז געווען צוגעפּרעסט מיט א גלאַנציגער שמעקעדיגקייט. דאָס פּנים איז געווען אַזוי אָפּגעשאָבען, אַז גאַנצע שטיקער הויט איז געווען אָפּגעריבען און דאָס געלע בלוט הינטער דער הויט איז שטאַרק אַרויסגעקראָכען.

זשאָזע האָט זיך געביסען די שפּיצען פון זיינע נעגעל. דאָניע האָט געזעהן, אַז די נעגעל זענען געווען רויטער פון זיינע פינגער און גלאַנציגער פאַר זיינע אויגען. האָט ער זיך געטראַכט, אַז אייגענטליך איז זיין גאַנצער בעמיה אומזיסט, אַז ווי ער זאָל זיך נישט פלייסען איהר צו געפעלען, וועלען זיינע האָר נישט אַזוי איינליגען אין דער גלאַנציגער פרעס, ווי יענעמס, און אַז זיינע נעגעל זאָל ער נישט רייניגען וועט די שוואַרץ-ברודיג בלייע ליאַמעווקע נישט אָפּטרעטען...

דאָניעס אַריינקומען האָט צעשטערט א שאַרפען און אימפּעטיגען אויסטויש פון ווערטער. אויף זשאָזעס פּנים האָבען זיך נאָך געקרימט דער שווערער שמועס פון אָנגעלאָדענע רייד, אַפּגים, מען האָט נישט געקאָנט קיין חטאים אויף איהם, די מאַדאַם קאַסטאַראַ, וואָס האָט אויפמערקזאַם געהאַלטען מיט איהם און מיטען שידוך, איז געווען די, וואָס איז אַרויס מיטען משנה-לשון און איהם אויפגערעכנט א צעטעל, אַז פינסטער און ביטער איז איהם געוואָרען פאַר די אויגען. דער מאַן איהרער, ברוך׳ל, האָט זיך גאָר געטראַכט, ווי וויכטיג ער קאָן זיין ווייב און דאָס וואָס זי זאָגט יאָ, מיינט זי גאָר ניין.

בערנאַרד קאַסטאַראַ האָט נישט שטאַרק גערעדט, לחיפוך, ער איז געווען געלאַסען, און אויפגעוויזען מיט א פּסוק פון תלמוד און מיט א משל פון תנ״ך, אַז מילא, עס איז אַן׳אומגליק, דאַרף מען זיך צעגיין, גט׳ן, ווי עס פיהרט זיך ביי יודען. איז זיין ווייב אַריינגעפּאַטשט אין די רייד און אַרויסגעפּלאַצט:

— זי איז א יונג קינד, בלוט און פלייש און דאַרף האָבען א געזונטען מאַן, נישט אַן׳אויסגעוויקעטע שמאַטע אין בעט...

סיי זשאָזע און סיי אַנדזשע זענען פייערדיג רויט געוואָרען. זשאָזעס רויטקייט האָט זיך פערוואַנדעלט אין גרינקייט, גלייך ווי א גאַל וואָלט זיך צעגאָסען אויף זיין פּנים, און אַנדזשעליטען האָט דאָס רויטקייט זיך צעשמירט איבער איהר הויט און געשטאָכען אין די אויערן-לעפלעך.

זשאָזע האָט גאָרנישט געקענט זאָגען. ער האָט עס נישט געקענט אָפּלייקענען. ער איז געשטאַנען פערשולדיגט, אָבער אין האַרצען האָט ער אַפּעלירט פאַר רחמנות:

— און אַז איך בין קראַנק איז וואָס — האָט ער זיך געטראַכט — איז דען נישטאָ קיין מיטלייד מיט מיר? זייט איהר דען נישט מיין טאַטע און מיין מאַמע? לויט זיין השגה, האָט גאָר אַנדזשע געדאַרפט אוועקמאַכען אַלץ אין דער וועלט און זיך נאָר אָפּגעבען מיט איהם, איהם גרינגער מאַכען און לינדערן די יסורים, און ווען זי טוט עס נישט, הייסט עס דאָך, אַז עס איז נישטאָ קיין געטריישאַפט און אַז יעדער, מעג עס זיין אַן׳אייגען ווייב, האָט נאָר זיך אין זינען דאָס ערשטע, און אַז ער וואָלט געווען שטאַרק און קרעפטיג צו זיין א מאַן, וואָלט זי איהם געווען א גוטע ווייב. און ווי באַלד אַזוי, איז זי דאָך פון דער ווייטענס, פערפרעמדט, און אָפּגעזונדערט. טאַ פאַרוואָס אַרט עס איהם אַזוי, וואָס זי האָט זיך איינמאָל אין א פאַרנאַכט אָנגעטאָן און גאַרנישט קיינעם געזאָגט, פערשוואונדען פון דער שטוב און א גאַנצע נאַכט נישט אַהיימגעקומען?

זשאָזע וויל זיך אַליין איינרעדען, אַז עס האָט איהם נישט געאַרט, נאָר די מאַמע האָט א גאַנצע נאַכט איהם געטריבען קוועקזילבער אין די אָדערן אַריין, אַז אַ מאַן איז נישט אַזוי, אַז זי פערהוילט זיך מיט אַנדערע יונגעלייטלעך, און זי הנ׳דלט זיך צו זיינע קאָלעגען, און אַז זי איז אַנטלאָפען פון איהם, וועט די בושה פאַלען אויף זייער גאַנץ הויז, און אַז א ווייבס אָרט דאַרף זיין לעבען איהר מאַן, והראיה זי אַליין, וויפיל האָט זי זיך אָנגעליטען פון שאַטען זיינעם מיט די משוגענע שטיק — נו, איז זי אַנטלאָפען?

זשאָזע איז אָפּיסעל געווען איינגערעדט, אַז ער איז א מאָדערנער מענש, דעריבער האָט ער געפּרובט עס זאָל איהם נישט אַרען, וואָס אַנדזשע איז אַוועק. ער האָט גערעכנט, אַז זי איז געגאַנגען מיט איינעם פון זיינע פריינד, טאַ, איז וואָס? און אַז די גרינע ראַדיאָ-ווייזערס האָבען געוויזען אויף די שוואַרצע נומערען פונם ווייסען ציפערבלאַט פון זיין טיש-זייגער דריי פאַרטאָג, האָט זיך איהם געדאַכט, אַז אין דער פינסטערניש קרימט זיך דאָס גרינע פּנים פון טייוועל און ווייזט מיט די צוויי שפּיציגע פינגער אָט דעם געהיימנישפולען ציפער. און דער ציפער שטעכט זיך אַריין אין זיינע אויגען און עפּעס אַזאַ גרינער רויך גייט אַרויס פון קעפּעל, וואָס עס קאָכט זיך דערין שוועבעל...

און אַז זי איז צומאָרגענס אויך נישט אַהיימגעקומען, האָט ער שוין אָנגעהויבען צו ווערען אומרוהיג. געוואָלט האָט ער זיך איינשמועסען, אַז דאָס אומרוהיגקייט נעהמט זיך פון איבערקלערען, טאָמער האָט חלילה מיט איהר עפּעס פּאַסירט, כאָטש ער האָט געוואוסט: ווען עס זאָל עפּעס טרעפען, וואָלט מען איהם גלייך געלאָזט וויסען. חוץ דעם, האָט ער איבערגעלייענט אַלע צייטונגען, נאָכגעזוכט [די פּאָ]ליציאישע נייעס און צווישען די איבערגעפאַ[...] פערוואונדעטע אין גאַס, אויסגעגליטשטע [...] קיין בעקאַנטען נאָמען נישט געפונען. האָט [עס] איהם געהאָרפט הנאה טון, האָט עס איהם אָפּגע[...]אַרט, פאַרוואָס איז עס נישט אַזוי. ער וואָלט געוואונשען, אַז מיט זיין ווייבעל זאָל זיך געטראָפען א קליינער עקסידענט, דעמאָלט וואָלט [...] חשד, וואָס האָט אָנגעהויבען גריזשען אין זיין [...] נאָכגעלאָזט און עס וואָלט זיך אַרויסגעוויזען, [...] איז אומשולדיג.

פאַרנאַכט, ווען זיין מוטער האָט אַרויסגע[...] איהר השערה, אַז „די ציג" האָט געמוזט אַנטלאָפען צו דער מאַמען, האָט ער עס בעשטעטיגט, א[...] אַנדזשען צו בערעכטיגען פאַר איהר טאַט [...] זשאָזע געזאָגט א לינען פאַר זיין מוטער, אַז [...] זי בעלידיגט, אַז זי איז גערעכט, און ער מוז [...] בער פאַהרען איהר איבערפּעטען.

* * *

אַמטערהטיגין טעלעפאָן פון דאָניעס אַ[...] האָט נישט קיין אַנדערער, ווי דער בעשולדיגטער זשאָזע אַליין.

איהם האָט זיך געוואָלט, אַז אַלע דריי זאָלען אָפּרייסען פון די הערצער. ער האָט געפיהלט, [...] דעם אַליין וועט איהם ווערען גרינגער. דעם אַריינקום האָט אָנגעבראַכט עפּעס אומהיימ[...] און איבל פון די פריהערע אַרויסגעזאָגטע ווערטער וואָס וועלען זיך שוין מעהר נישט [...] איינעם מיטען אַנדערען און וועלען נישט האָבען עליה, קיין דערהייבונג.

די ערשטע, וואָס האָט געראַטעוועט די [...]ציע, איז ווידער געווען מאַדאַם קאַסטאַראַ, מי[ט] איינפאַכען בעפעהל:

— די קראָם איז אַליין. גיי דאָמינגאָ, [...] קונה וועט קומען.

דאָניע איז אַרויס און זיך געטראַכט וועגען, וואָס ער קען זיך נישט דערטראַכטען וואָס קומט פאַר.

שפּעטער האָבען אויך מאַטערמאַמע און [...] לאָזט דאָס „פּאַרפאַלק" אַליין, זאָל זיך דאָס מיט איהם אויס׳טענה׳ן, און געבען צו פע[...] אַז דאָס בעסטע וועט זיין — זיך גט׳ן.

(פאָרזעצונג קומט).

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

די נעכטיגע 3-מאי-פייערונג אין לאדז

די ענדעקעס האבען, צום גליק, נישט ענטוויקעלט זייערע פעהיגקייטען און כוחות...

(א) די נעכטיגע פייערונג פונ׳ם 3-מאי איז אויסגעפאלען זעהר אימפאזאנט.

די פייערונגען זענען אויסגעפיהרט געווארען לויט׳ן פריהער אויסגעארבייטען פלאן.

די שטאט איז געווען דעקארירט מיט נאציאנאלע פעהנער.

ספעציעל שיין זענען בעפוצט געווען געשעפטען־וויטרינעס און באלקאנען.

9 אינדערפריה זענען אין די געבעט־הייזער פון אלע רעליגיעס פארגעקומען פייערליכע גאטעס־דינסטען, אין וועלכע עס האט זיך בעטייליגט די שול־יוגענד און די מאכט.

א פייערליכע גאטעס־דינסט איז אויך אפגעריכט געווארען אויפ׳ן האלער־פלאץ, וואו עס איז שפעטער פאר׳ן וואיעוואדע, ה׳ האוקע־נאוואק און פאר׳ן גענ. לאנגנער פארגעקומען א דעפילאדע פון מיליטער י. פ. און פ. וו.־ארגאניזאציעס, פאליציי, געוועזענע מיליטער־לייט, סקויטען־סטו שלעצעס, רעזערוויסטען. גענ. קאמבאטאנטען, פ. א. וו.־לעגיאניסטען, סאקאלען, האלערטשיקעס, פייערלעשער און ל.א.פ.פ. און לעגיאן א.נ. פון בערעק יאסעלעוויטש.

ביי דער דעפילאדע איז אנוועזענד געווען א ריזיגער עולם צוקוקער.

* * *

(א) אין דערזעלבער צייט, וואס ס׳איז פארגעקומען די גאטעס־דינסט אויפ׳ן האלער־פלאץ, האבען די ענדעקעס אפגעריכט זייערע תפילות אין דער קאטעדרע, און דערנאך זענען זיי אוועק מיט א מאניפעסטאציע איבער דער פעטריקאווער, פרייהייטס־פלאץ, פאמארסקא, העלענאוו, וואו זיי האבען אויפ׳ן ספארט־פלאץ אפגעהאלטען א מיטינג. עס האבען גערעדט בלויז „קאפ־מענשען״, דהיינו: אדוו. קאיאלסקי, טשערניק און א דעלעגאט פון ווארשע.

פריהער בעת דער „פאכוד״ זייערער איז נאך געגאנגען אין גאס, איז איינער פון די „אנשי פלעשליינו״, אויף דער פעטריקאווער 120 בעפאלען א נ׳עלטערען יודען און איהם אנגעהויבען צו שלאגען. עס האט זיך געמאכט א בהלה, און פאליציי האט דעם פערדריפ׳עטן מאצני־וואויעק פערהאלטען.

חוץ מזה האט מען פונ׳ם „פאכוד״ געווארפען א שטיין אויף א שילד פון דער „רעפובליקא״, אבער געטראפען האט מען אנ׳אדורכגייער אין קאפ...

בסך הכל איז דער נעכטיגער טאג אדורך רוהיג, און דער אנטייל פון די ענדעקעס אין דער דערהויבענער 3. מאי־פייערונג האט דעם נאציאנאלען יום טוב נישט בעוויזען צו פערפינסטערען, טראץ זייערע אלע נידערטרעכטיגע כוונות און אידעאלען וועגען... ברוקירען די גאסען מיט יודישע שארבענס.

משמעות די צאהל זייערע איז געווען צו קליין: אז מ׳זאגט 3,000 מאן, שוין צוזאמען מיט די אראפגעבראכטע האפטעס פון דער פראווינץ, וועט עס זיין א גוזמא...

קומענדיג אויף פאמארסקא גאס האבען די ענדעקעס זיך שוין געלאזען מעהר וואוילגעהען, דא האבען זיי געהאקט שויבען אין די יודישע געוועלבער און וואוינונגען, אזוי האבען זיי אויסגעהאקט די שויבען אויף פאמארסקא 7, פאמארסקא 53 און אין אנדערע ערטער, צו קיין ערנסטע פאלען איז אין ערגעץ נישט געקומען.

פייערונג אין דער אלטשטעטישער שוהל

רעדע פון דעפ. מינצבערג

9 א זייגער אינדערפריה איז פארגעקומען א גאטעסדינסט אין דער אלטשטעטישער שוהל, וועלכע איז אייגעארדענט געווארען דורך דער יודישער קהלה.

די מאכט איז אויף דער תפילה געווען רעפרעזענטירט דורך דעם אנפיהרער פון לאדזשער קרייז־קארפוס גענ. לאנגנער, דער וואיעוואדע איז געווען פערטרעטען דורך נאטש. יאנישעווסקי, דער שטאט־פרעזידענט דורך נאטש. ד״ר גראבאווסקי, ווייטער איז געווען דער שטאט־קאמענדאנט פולק. האבערלינג, פארשטעהער פון דער סטאראסטווע א.אז.וו.

צו דער תפילה זענען אויך געקומען פארשטעהער פון ראבינאט, קהלה־פערוואלטונג, קהלה־ראט, פארשטעהער פון יודיש־געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס און א זעהר גרויסער עולם.

נאכדעם ווי דער חזן מיט׳ן כאר האבען אפגעריכט א תפילה און ס׳איז געזונגען געווארען דער פוילישער הימן, האט דעפ. מינצבערג געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט צווישען אנדערען געזאגט:

היינט פייערט גאנץ פוילען דעם יום־טוב פון דריטען מאי, צוליב דעם בעריהמטען היסטארישען אקט פון יאהר 1791, די דעקלאראציע פון רעכט פון מענש און בירגער.

דער דאזיגער רוהמפולער דאקומענט האט בעריהרט די פוילישע רעפובליק ווייט איבער די גרענצען און איז געווארען א מוסטער פאר די מלוכות. און דער דאזיגער אקט איז געווען אדורכגעדרונגען מיט דער אידעע פון פרייהייט.

דער טאג פון דריטען מאי 1791, אלס אויסדרוק פון די דעמאקראטישע שטרעמונגען איז געווען אנ׳אנזאג, אז די צוקונפט פון דער מלוכה קען מען בויען נאר דורך צוזאמענארבייט און פרידליכען צוזאמענלעבען פון דער געזעלשאפט. מ׳האט דעמאלס, ווען מ׳האט געהאלטען ביי פונאנדערטיילען פוילען, געמוזט האבען א מעכטיג געוועהר, כדי אויפצווועקען דאס גאנצע פאלק פון דעם איבער הונדערט יעהריגען שלאף און אריינגיסען אין די מלוכה־ארגאנען א נייע כוואליע פון פאלקס־לעבען און גייסטיגע פרישקייט, אזא געוועהר איז געווען די קאנסטיטוציע פון דריטען מאי.

און ווען ס׳איז אנגעקומען דער ענטשפרעכענדער היסטארישער מאמענט פאר דער רעפובליק, זענען די אידעען געווארען א לאזונג אראפצוואראפען פון אונזערע פלייצעס דעם שענדליכען און פייבליכען מאנטעל פון קנעכטשאפט.

די הומאניטארע, דעמאקראטישע און ליבעראלע קאנסטיטוציע פון דריטען מאי האט א ספעציעלע בעדייטונג פאר אונז יודען. דער טאג פון דריטען מאי איז פאר אונז א טאג פון שעהנע האפנונגען, ווייל דאס איז נישט נאר א דאנקבארקייט פאר דער פערגאנגענהייט נאר אויך א אויסדרוק פון האפנונג און גלויבען אין דער צוקונפט.

מיר יודען בעדויערען וואס דער אקט פון דער קאנסטיטוציע, וועלכע האט באזירט אויף גלייכהייט ברידערליכקייט און פרייהייט האט נאר לייכט בעריהרט די יודישע אנגעוועהטאגטע פראגען. מיר לעבען איצט איבער וועהטאגליכע מאמענטען, נישט גענוג וואס מיר ווערען דערדריקט דורך דעם ווירטשאפטליכען קריזיס, נישט גענוג וואס אלע לעבענס־פלאצובקעס זענען פאר אונז נישט צוגענגליך, נישט גענוג וואס מיר האבען נאך ביז איצט נישט בעקומען די פולע רעכט וואס אונז קומט — לויערען נאר אויף אונז פיינד, וועלכע פערשפרייטען לאזונגען פון אויסראטונג און פערניכטונג, די יודישע בעפעלקערונג לעבט איבער אזעלכע שווערע צייטען, ווערט געדריקט אזוי שטארק דורכ׳ן לאסט פון אנטיסעמיטיזם, אז יעדע פרייד פון יום־טוב ווערט אונז פערשטערט.

מיר יודען פאלען אבער נישט אריין אין קיין פעסימיזם, מיר לאזען זיך נישט בעהערשען דורך דעם געפיהל פון דעפרעסיעס.

מיר גלויבען, אז אזוי גוט ווי קאשטשושקא האט געשאפען דעם פונדאמענט אויסצוהאלטען, אזוי גוט ווי יוזעף פילסודסקי האט אונז אויסגעלייזט פון קנעכטשאפט, אזוי וועט אויך קומען דער גואל וועלכער וועט ראטעווען דאס לאנד פון אלע נויטען און צוזאמען דערמיט אונזערע ברידער.

אין וואויל פון דער מלוכה ליגט דאס גליק פון אלע בירגער, און אין גליק פון אלע בירגער, אהן אונטערשיד פון נאציאנאליטעט ליגט די זיכערקייט פון נארמאלער ענטוויקלונג פון דער מלוכה.

אין דער סינאגאגע

אין צוזאמענהאנג מיט די פייערליכקייטען לכבוד דעם דריטען מאי איז פארגעקומען אין דער גרויסער סינאגאגע א גאטעסדינסט פאר די שילער פון די יודישע מיטעל־שולען.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציעל־ארצט פאר מענער - שוועכע-בעהאנדלונג אין סעקסועלע בעראטונג

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.

זונטאג פון 9—1 פארמיטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

Dr. med. Trepman

ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקהייטען.

בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע.

זאוואדזקא 6, טעל. 234-12

נעמט אן פון 8—11 פארם. און פון 6—9 אוונט

טעאטער „ראזמאיטאשטשי״

ציגעל - גאס 27. טעל. 122-25

דיר.: דוד צעלמייסטער.

היינט און טעגליך, 9 אוונט

גאסטשפילן פון קליינקונסט-טעאטער

„אראראט״

קינסטל. אנפ.: מ. בראדערזאן.

אין גרויסן רעווי-ספעקטאקל

„אוועלט מיט נסים״

מאנטאזש און רעזשי: ש. דזשיגאן און י. שומאכער.

דיריגענט: ד. בייגעלמאן.

ביהנע-לייטונג: ב. שווארצשטיין.

אימפאזאנטע יובל-פייערונג פון „פועלי-ציון״

אין „ראזמאיטאשטשי״ איז פארגעקומען די יובל פייערונג 30 יאהר פועלי ציון.

אויף דער טריבונע די באראכאוו סטאטוע. די פעהנער פון דער פארטיי, „יוגענט״ און פון אלע פראפעסיאנעלע פעראיינען און יוגענט־סעקציעס און א גרופע יוגענטאוועצעם מיט גרויסע שטורעם־פעהנער.

אין פרעזידיום — דער קאמיטעט פון דער לאדזער ארגאניזאציע, פארשטעהער פון פראפעסיאנעלע פעראיינען, פארטייאישע אינסטיטוציעס, פון „יוגענט״ און „יונגבאר״. און אויך די חברים וועלכע זענען די גאנצע 30 יאהר געווען טעטיג אין דער פארטיי.

די פייערונג עפענט דער פארזיצער פון לאדזער פארטיי־קאמיטעט, איינער פון די אנטיילנעהמער פון דער פאלטאווער קאנפערענץ ה׳ מולע, וועלכער שילדערט די צייט אין וועלכער די פארטיי איז ענטשטאנען, דעם וועג וועלכען די פארטיי האט אדורכגעמאכט.

ער רעדט אויך וועגען די לעצטע פאגראמען אין פוילען, דערמאהנט די פרישע קברים אין קראקא, טשענסטאכאוו און אין לעמבערג, און די בלוטיגע געשעהענישען אין פאלעסטינע. דעם טייל רעדע הערט דער עולם אויס שטייענדיג.

דער „ציפון״ ארקעסטער שפילט די שבועה און ס׳הויבען זיך אן די בעגריסונגען:

אין נאמען פון לאדזער פ. ק. ה׳ ראזענבערג. פון דער „יוגענט״ — ה׳ ראטענבערג, פון ראט פון די פראפעסיאנעלע ארבייטער פעראיינען — ה׳ אפער.

נאכדעם מארשירען ארויף אויף דער טריבונע 50 יונגבאריסטען מיט דער רויטער יונגבאר פאהן און איינער פון זיי נעמט איבער א פייערליכע בעגריסונג. יונגבאריסטען גיבען איבער רויטע בלומען די וועטעראנען פון דער בעוועגונג: מולע און האלענדערסקי.

דער ארקעסטער שפילט דעם יונגבאר־מארש און די יונגבאריסטען פערלאזען די טריבונע.

דעם רעפעראט וועגען 30 יאהר פועלי ציוניזם האלט דר. בערמאן, וועלכער האט אין אנ׳אנדערהאלבען שעה׳דיגער רעדע געשילדערט דעם ענטוויקלונגס וועג פון דער בעוועגונג.

דיכטער משה בראדערזאן רעציטירט מיט זעהר פיל געפיהל און געשמאק איינינע פון זיינע געדיכטען.

דער ארטיסט סאמבערג רעציטירט זעהר געלונגען א פראגמענט פון שעקספירס שיילאק א.א. ביידע ארויסטרעטונגען ווערען מיט שטירמישע אפלאדיסמענטען בעגריסט פון גרויסען עולם.

ה׳ מולע האלט די שלוס־רעדע.

ערשטע געליטענע פון די דעוויזן-בעגרענצונגען

(א) אין שייכות מיט׳ן ארויסגעגעבענעם דעוויזן-דעקרעט, דערוויסט מיר זיך, אז אויף דער גרעניץ זענען פערהאלטען געווארען 2 לאדזער, וועלכע האבען פאהרענדיג קיין אויסלאנד מיטגענומען מיט זיך א סך מעהר געלד, ווי דאס געזעץ דערלויבט.

דאס געלד איז צוגענומען געווארען און די שולדיגע ווערען צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט.

מאי

זון-אויפגאנג	4.15
זון-אונטערגאנג	7.11

...טאג, 4 ... ב׳ ... תרצו

שיפס-בילעטען און אמבעסטען צום מזרח-יריד

קיין ארץ-ישראל

...צוקאפלוג קיין וויען ד. 30/4 — 75 זל.

קיין בודאפעשט און וויען דעם 8/5 — 112 זל.

הנחה און סוראציע-פעסער קיין עסטרייך, טשעכאסלאוואקיי און אין אנדערע לענדער.

...פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט״ אויספלוגען קיין רוסלאנד.

...בן-בילעטען און שיפס-קארטען קיי... רוסלאנד. אינפארמ. ערטיילט טעגליך

דאס רייזע-ביורא

Union Lloyd

PIOTRKOWSKA 42, telefon 107-87.

פאבאר 1915

...עט דארפען זיך שטעלען צו דער פאבאר־... נומער 1 די פאבאראוועצעס, וואס זענען ...ען געוואָרען אין 1915, וועלכע וואוינען ...אין שטח פון 2 קאמיסאריאט און זייערע פא־...נעמען הויבען זיך אן מיט

A, B, C, D, E, F, G, H, Ch, I, J, ...

...פאר דער פאבאר־קאמיסיע נומער 2 — די, וואס ...ען אויפ׳ן שטח פון 1 קאמיסאריאט און זייער ...א מיליען־נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות:

A, B, C, D, Ch, E, F, H.

...ארטען דינסטאג, דעם 5 ד. ח.:

...דער קאמיסיע נומער 1 פון צווייטען קאמי־...ריאט, מיט די אותיות פון

L ביי Z

...פאר דער קאמיסיע נומער 2 פון 1 קאמיסאר־... מיט די אותיות:

G, I, J, K

...ויט ווערט נישט טייערער

(א) נאך אנ׳אדורכגעפיהרטער קאלקולאציע, ...ען די בעקערס בעשלאסען, מחמת מעהל ...טייערער געווארען, צו רעכנען ברויט מיט 5 ...ען טייערער אויף א קילא.

...אויף א קאנפערענץ אין דער סטאראסטווע, האט ...ער סטאראסטווע דר. ווראנא דערקלעהרט ...נקער, אז מעה״ל איז ווי געוועהנליך, יעדעס ...אין דער צייט נאר אויף א קורצער צייט ...ערער געווארען, און אז די פרייזען פון ברויט ...ן דעריבער בלייבען די איצטיגע.

...די, וואס וועלען נעהמען טייערער וועלען ...אדמיניסטראטיוו בעשטראפט ווערען.

אונטערגעווארפען א קינד

(א) אויפ׳ן פלאץ ביי מאסטאווא 24 האט ...געפונען אנ׳אונטערגעווארפען קינד פון אנ׳ערך ...ען אלט. דאס קינד איז אריבערגעשיקט גע...ן אין דערציהונגס־הויז.

KINO TEATR MIRAŻ

היינט און פאלגענדע טעג!

שפאנענע־פילם פון דער סאוויעטישע פראדוקציע א: נ

אין קאמף מיט׳ן צאריזם

אין די הויפט-ראלען:

TARCHANOW i CZIRIKOW

אויסערן פראגראם: ...וואכען־זשורנאל Paramount i P. A. T.

אנהייב 4 נאכמיטאג.

אקופאציע=שטרייקען

(א) מחמת געפלאנטע לוין־רעדוקציעס און נישט אויסגעצאהלטע שכירות איז שבת אויסגעבראכען אנ׳אקופאציע - שטרייק אין דער פאבריק פון דער פירמע קליינמאן (זאגאניקאווא 20).

די ארבייטער — 200 מאן — פערנעהמען די מויערן פון דער פאבריק.

* * *

(א) דיאקופאציע - שטאריקען אין דער „קאראר־ליעווער מאנופאקטור" און אין האדאקס פאבריק דויערן נאך.

דער ארבייטס־אינספעקטאר האט פעראָרדענט א לוסטראציע פון די פאבריקען, בכדי צו בעקענען זיך מיט דער סיטואציע און אונטערנעהמען שריט צו ליקווידירען די סכסוכים.

בעפרייט די רעדאקטארען פון „ארענדאווניק"

(א) כידוע איז פריטאג דעם 1 מאי פאר דער רעדאקציע פון „ארענדאווניק" (פעטריקאווער 91) אויסגעבראכען א געשלעג, און ס׳זענען צ. א. פער־האלטען געווארען די רעדאקטארען פונם „ארענ־דאווניק": לעאן טהעל, קאזשימיעזש האלאבהרדא, קאנסטאנטי דאבזשינסקי און גיבקי.

נעכטען זענען האלאבורדא און טהעל נאכ׳ן אדורכפיהרען די פאראויספארשונג, בעפרייט גע־ווארען פון ארעסט.

די ווייטערדיגע אויספארשונג ווערט טעפיהרט.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט בייגאכט דיזשורירען: ס. קאן, פלאץ ואשטשעלני 8; כארעמזא, פאמארסקא 12; וואגנער, פעטריקאווער 65; זאיאנטשקעוויטש, זשעראמסקיע־גא 37; גארטשיצקי, פזשעיאזד 59; עפשטיין, פעט־ריקאווער 225 און שימאנסקי, פזשענדזיעלניאנא 75.

צווישען שכנים

(א) אויף דער שיעגא 7 איז געווען א געשלעג צווישען שכנים שטארק פערוואונדעט געווארען דער 25־יעהריגער וולאדיסלאוו ריבארטשיק און זיין 29־יעהריגע שוועסטער, אווראליא.

ס׳איז צו זיי ארויסגערופען געווארען פאגאטאר־וויע.

* * *

(א) אויף קאטנא 37 איז די זעלבע געשיכטע געשעהן מיט דער 30־יעהריגער וואנדא קאליגאוו־סקא.

געביסען פון א הונד

(א) אויף דער אקאפאווע גאס איז שטארק צו־ביסען געווארען פון א הונד דער 27־יעהריגער מויע־רער וולאדיסלאוו כוינאצקי (מלינארסקי 101).

פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף.

זעלבסטמארד

(א) אויף דער אקאפאווע גאס איז שטארק צו־מיט זאלץ־זויער די 22־יעהריגע ארבייטסלאזע אניעלא וואיניצקא.

פאגאטאוויע האט זי אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פערבלאנדזשעט געווארען

א מיידעלע פון 2½ יאהר אלט, וועלכע עס ווייס עפעס וועגען דעם פערלוירען געווארענעם קינד ווערט געבעטען צו וויסען געבען, פילסודסקיעגא 66 צו הועניג.

פון דער שאכטעל־מאכער קאר־פאראציע קילינסקיעגא 40

אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון אינערן־מיניסטעריום וועגען דער פליכט פון צאהלען מיט־גלידס־אפצאהל אין די צעכען, קארפאראציעס, פראפ. פעראיינען א. ד. גל. האט די פערוואלטונג פון די שאכטעל - מאכער - קארפעראציע אויף איהר לעצטער זיצונג בעשלאסען איבערצוגעבען אין גע־ריכט 10 מיטגלידער פאר נישט צאהלען רעגולער זייער ביטראג. ווייל דאס נישט רעגולער צאהלען דעם ביטראג ברעכט אונטער די עקזיסטענץ פון דער ארגאניזאציע.

אויפ׳ן ארט פון ה׳ פרענקעל איז אלס „פ. סטאר־שי" בעשטימט געווארען ה׳ קראכמאלניק.

קלאנג=קינא=טעאטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26.

היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער פילם א. נ.

„לאכעדיגע אויגען"

אין די הויפט-ראלען:

Shirley Temple

— II —

דער צעהנטער געליבטער

אין דער הויפט-ראלע:

Anna Ondra.

אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 בייטאג.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

פייער-קאסע.

בלויז פערענדיגטע בנינים אונטערליגען דער פערזיכערונג אין אלגעמיינעם אנשטאלט פאר גע־גענזייטיגע פערזיכערונגען.

וועקסלען

אויב די צאהל־דאטע פון א בלאנקא־וועקסעל איז אויסגעפילט געווארן פארן אפגערעדטן טערמין מעג אפילו שוין צו דער געריכטס־פערהאנדלונג דער טערמין שטימען, דארף אזא התחייבות נישט אנערקענט ווערען פאר א וועקסעל.

שוחטים.

א שוחט, וועלכער איז נישט בעשעפטיגט אין דער קהלה לויט אנ׳ארבייטס־אפמאך, דארף נישט ווערען פערזיכערט אין דער סאציאלער פערזי־כערונגס־אנשטאלט.

סעקוועסטער

די פעראנטווארטליכקייט פאר סעקוועסטרירטע חפצים, לאסטעט אהן אונטערשיד סיי אויפ׳ן אייגענ־טימער און סיי אויפ׳ן שומר.

אפילו, ווען דאס נישט צושטעלען די סעקוועס־טרירטע חפצים צו דער ליציטאציע איז פארגעקומען נישט צוליב ארויסדרייען זיך פון דער פליכט צו בעצאהלען דעם שולדיגען חוב, נאר מיט אנ׳אנ־דערע כוונה, ווערט די פעראנטווארטליכקייט פון די שולדיגע דורכדעם נישט געענדערט.

מיט׳ן מאמענט, ווען דער חוב ווערט בעצאהלט, ווערען די סעקוועסטרירטע חפצים אויטאמאטיש בעפרייט פון דער זאיענטשע.

וועקסלען

אויך לגבי א דריטער פערזאן מעג אנ׳אויס־שטעלער פון א בלאנקא־וועקסעל ארויסטרעטען מיט פארוואורף, אז דער בעטרעף איז טיילווייז אדער אינגאנצען בעצאהלט.

האנדעלס-רעכט

א שותף פון אנ׳אפענעם שותפות, רעכענט זיך פאר א סוחר.

א סוחר מעג מען דערקלערן אנ׳אופאדלאשטש אפילו פאר א נישט־האנדעלס־...

נישט בעצאהלען איי‌ניגע קליינע חוב׳לעך אדער אפילו איינעם א גרעסערן א צווייפעלהאפטען — הייסט נישט אפשטעלען די צאהלונגען, ממילא קאן אין אזא פאל נישט דערקלערט ווערען קיין אופ־פאדלאשטש.

ביי א שותפות מיט בעגרעניצטער האפטונג אויב מ׳שטעלט צו דעם האנדעלס־רעגיסטער א רשימה פון די פערזאנען, צו וועמען די אנטיילען זענען איבערגעגאנגען, דארף נישט ביי‌געלייגט ווע־רען קיין דאקומענט, אויפ׳ן סמך פון וועלכען די אנטיילען זענען איבערגעגאנגען.

סאציאלע פערזיכערונגען

אלע בעשעפטיגטע ביי אנ׳אונטערנעהמער אונ־טערליגען דער פערזיכערונג אין פאל פון א קראנק־הייט אהן אונטערשיד, צי די געגעבענע ארבייט איז די הויפט אדער בלויז א נעבען־בעשעפטיגונג.

ארבייטס-אפמאכען.

הגם אין דער געגעבענער בראנזשע איז גע־שלאסען געווארען א קאלעקטיווער ארבייטס־אפמאך, ווערט נאך צוליב דעם אליין קיין אינדיווידועלער אפמאך נישט אונגילטיג.

א בכיוונדיגער פערלאז פון דער ארבייט, מעג אפילו זיין דורך פראקלאמירען א שטרייק, גיט א גרונד אויפצולעזען דעם ארבייטס־אפמאך מיט אנ׳ארבייטער.

אויב אנ׳ארבייטער איז צוגעטרעטען צו א סאלידאר־שטרייק טאר מען איהם דערפאר נאך נישט בעזייטיגען, ווייל ס׳איז נאך נישט אויסגעשלאסען, אז דער אונטערנעהמער זאל נישט זיין שולדיג אין פעראורזאכען אדער צופיהרען צו דער דא־זיגער געשעהעניש.

די רעכט צו מאהנען אנ׳ענטשעדיגונג פון אנ׳אונטערנעהמער פאר בעזייטיגען אנ׳ארבייטער אדער אנגעשטעלטען פון א פאסטען אהן א פריי־הערדיגער פארשריפטליכער קינדיגונג (2 וואכן — א פיזישען, 3 חדשים א גייסטיגען), ווערט פער־עלטערט נאך 6 חדשים, רעכנענדיג פון טאג, ווען דער בע׳עוולה׳טער האט אויפגעהערט צו ארבייטען.

נייע געזעצן און צירקולארן.

אמנעסטיע.

דאס מיניסטעריום פאר סאציאלער השגחה דער־קלערט אין לעצטען צירקולאר, אז די אמנעסטיע האט אנ׳אנווענדונג לגבי די איבערטרעטונגען פון פאל־גענדע בעשטימונגען וועגען סאציאלער פערזיכערונג:

1) פאר נישט פערזיכערען א בעשעפטיגטען אין דער סאציאלער פערזיכערונגס אנשטאלט.

2) פאר אנגעבען פאלשע פרטים.

3) פאר אראפציהען די ארבייטער פון זייער שכי־רות לטובת הנזם פערזיכערונגס אפצאהל מעהר וויפיל ס׳קומט

4) פאר צווינגען אנ׳ארבייטער צו פערלייקענען אז ער איז בעשעפטיגט אין דער געגעבענער אונטער־נעהמונג בכדי נישט צו דארפען ווערען פערזיכערט.

5) פאר אוועקגעבען אנ׳אנדערער פערזאן דעם פערזיכערונגס דאקומענט בכדי יענע זאל קאנען און בעהעכטיגט געניסען פון דער סאציאלער פערזיכע־רונגס אנשטאלט.

דאגעגען איז די אמנעסטיע נישט חל אין פאלגענ־דע 2 פאלען :

אויב אנ׳אונטערנעהמער צאהלט נישט איין אין דער קאסע פון דער אנשטאלט די ארויסגעצויגענע פער־זיכערונגס־ בעטרעפען. און דעסגלייכען אויך נישט ווען ער טרעט איבער די בעשטימונג פון ארטיקעל 278 וועלכער זעהט פאר א געלד־שטראף אין פארם פון א 40 פראצענטיגער רעדוקציע פון דער עוועג־טועלער רענטע פאר נישט צופאסען זיך צום פערפליכ־טענדען רעגולאמין אדער צו די אנווייזונגען פון דאקטאר.

פלעגערינס.

דאס מיניסטעריום פאר סאציאלער השגחה האט פערעפענטליכט א פעראָרדנונג לויט וועלכער אלע פראקטיצירענדע פלעגערינס און פלעגער מוזען זיך רעגיסטרירען אין די ארטיגע וואיעוואדזשאפטן.

די פעטענטען דארפען בעווייזען א ציגניש וועגען בירגערשאפט, פאך - קוואליפיקאציעס, געזונד - צו־שטאנד, און א קורצע ביאגראפיע.

די יעניגע פלעגערינס אדער פלעגער וועלכע האבען נישט געענדיגט קיין ספעציעלע פאך־שול, דאר־פען זיך לאזען עקזאמענירען.

די רעגיסטרירטע פלעגערינס און פלעגער בעקו־מען א געהעריגע בעשטעטיגונג וועלכע בערעכטיגט זיי אויסצופיהרען דעם בערוף.

1 לאדזער לעאו און 2 ווילנער „זשעניעס"

א גאר טשיקאווען פראצעס האט די טעג בע־טראכט דאס ווילנער שטאטישע געריכט.

די העלדינס פון פראצעס זענען געווען צוויי ווילנער יודישע פרויען זשעניע ס. און זשעניע ב.

איין זשעניע ס. איז געזעסען אויף דער בע־שולדיגונגס באנק, די צווייטע־זשעניע ב. איז גע־ווען די אנקלאגערין.

די געשיכטע צוליב וועלכע זיי האבען זיך גע׳משפט איז זייער א פיקאנטע.

ביידע זשעניעס זענען חתונה געהאט און האבען זיך געפונען אין פריינדלעכע בעציאונגען צווישען זיי האט אפילו געהערשט א נאהענטע פריינד שאפט, זיי פלעגען פערטרויען איינע פאר דער צווייטער זייערע אינטימסטע סודות, די אידיליע האט געדויערט אזוי לאנג ביז ס׳האט זיך נישט בעוויזען אויפ׳ן האריזאנט לעאן.

לעאן איז א לאדזער אינדוסטריעלער, ווייל ענ־דיג אין ווילנע און האט ער געהאט די מעגליכקייט צו בעקענען זיך מיט ביידע „זשעניעס", דער שיי־נער און רייכער אינדוסטריעלער איז ביידע חבר׳־טעס שטארק געפעלען געווארען, דער לאדזער האט אבער געווארפען אנ׳אויג אויף זשעניען ב. און צווישען זיי האט זיך אנגעקניפט א ראמאן.

די צווייטע זשעניע איז געווען אויף דעם שטארק אייפערזיכטיג, נאר א בריה האט זי געהאט...

ענדלעך איז לעאן צוריק ארויסגעפאהרען קיין לאדז, ער האט אבער זיין ראמאן מיט זשעניע ב. נישט איבערגעריסען, ער האט קארעספאנדירט מיט איהר, איבערשיקענדיג איהר ווארעמע צערט־לעכע בריף אויף פאסט-רעסטאנט פאר זשעניען.

די צווייטע זשעניע האט זיך וועגען דעם דערוואוסט און זי האט איי‌ניגע בריף אומלעגאל איבערגעכאפט און „האבענדיג איהר חבר׳טע אין האנד" גענומען זי שאנטאזשירען (אזוי ערקלערט די אנקלאגערין).

די אמתע זשעניע האט אבער נישט געוואלט דולדען אזא מין חוצפה פון איהר געוועזענע פריינ־דין און האט איהר אנגעקלאגט אין געריכט פאר גנב׳ענען בריף פון „פאסט-רעסטאנט".

פראגמענטען פון דעם דאזיגען טשעקאווען פראצעס זענען פארגעקומען ביי פערמאכטע טירען, דעריבער קענען זיי נישט פערעפענטליכט ווערען.

די פאלשע זשעניע האט בעקומען 10 וואכען ארעסט און אויפ׳ן סמך פון דער אמנעסטיע איז זי בעפרייט געווארען.

Dr. REICHER

פאלודביאווא 28, טעל. 120-93

ספעציאליסט

פאר מענער - שוואכע - בעהאנדלונג

סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזען

נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוונט.

זונטאג און הגאגת פון 9—1

גוט מארגען

ארימער מאי !..

ארימער מאי !

אמאל איז דער מאי געווען דער חודש ... פאטען, מאלער און פערליבטע פארלעך. דער ... פליגט בעזינגען והערען פון די פאעטען, וועלכע ... גען א גאנץ יאהר ווארטען אויף דעם „פליהענ... חודש מאי".

מאלער האבען 11 חדשים געווארט אויף ... לערישען מאי".

פערליבטע פארלעך פלעגען אפריכטען „חצו... ביי די שעהנע מאיאווע לבנה־נעכט.

אזוי איז עס געווען אמאל. אמאל איז דער ... געווען א חודש פאר פאעטען, מאלער און פערל... טע פארלעך; איצט איז עס אנדערש. איצט איז ... מאי געווארען א חודש פאר „פרעטש" און „ג... זשיע".

דעם 1־טען מאי דעמאנסטרירט דער פראלעט... יאט. עס פלאטערן פעהנער. ס׳הערען זיך לאזונ... „פרעטש" און „ניעך זשיע".

ווייל דאך קאוואלסקי׳ס קאוואלעריע אויך ווי... איהר גבירות, און מאכט אויך א „פאכוד". א... מיט „פעהנער", אויך מיט „לאזונגען". און ... הייסט לאזונגען? פאר די, וואס האבען די לאזו... נישט געהערט, געבען מיר זיי איבער ווערטליך:

פרעטש ז׳ זשידאמי !
ניעך זשיע מאנאפאל !
פרעטש ז׳ ראבינאמי !
ניעך זשיע האלבקא !
פרעטש ז׳ אובאיעם ריטואלנעם!
ניעך זשיע קאשאטקא אי לעבערקע !
פרעטש ז׳ זשלאנדקעם דאווידא (מגן דוד) !
פרעטש ז׳ריבאן פא זשידאווסקו !
ניעך זשיאן אראבי !
ניעך זשיע „טען ז׳ וואנשיקאמי"!
פרעטש ז. פרענשעם! ניעך זשיע פרעטש!

אמאל איז דער מאי געווען א חודש פאר פ... ... טען, מאלער און פערליבטע פארלעך; איצט איז ... מאי געווארען א חודש פאר „פרעטש", „ניעך זש... און נאך עפעס...

ארימער מאי.

אב—נעק

„על חטא"

קומענדיגען מיטוואך פייערליכע פרעמיערע אין קינא „מיראזש"

דעם קומענדיגען מיטוואך דערוואַרט דעם ... דישען לאדז אנ׳אנגענעהמע איבערראשונג. דאס ... די פייערליכע פרעמיערע פון דעם יודישען ... „על חטא", וואס ווערט איינ... מיט א שטורמי... ערפאלג דעמאנסטרירט אין ווארשא.

ס׳איז כדאי צו בעמערקען, אז דער פילם ... חטא" איז דער ערשטער יודישער קלאנג־פילם פ... דוצירט אין פוילען. די הויפט־ראלען פיהרען א... די בעליבטע „אראראט" קינסטלער ש. דזשיגאן ... שומאכער. ווי אויך די בעסטע און אנערקענ... יודישע ארטיסטען אין פוילען.

די פייערליכע פרעמיערע, וואס קומט פאר ... דעם קומענדיגען מיטוואך אין קינא „מירא... (11־טער ליסטאפאד 16) איז די סענסאציע פון ... לאדזער יודישען טעאטער־עולם.

ראדיא - פראגראם

מאנטאג דעם 4טען מאי

6.30 גימנאסטיק. 6.50 מוזיק. (פליטען). 7.20 ידי... 7.30 פראגראם אינפארמאציעס, פליטען, 8.00 אודי... פאר שולען. 8.10 אודיציע פאר פאבראוועצעס. ... ציט-סיגנאל. 12.03 ידיעות. 12.15 מוזיק (פלי... 12.25 מיטאג-קאנצערט, 1.10 א מינוט אין דער ה... ווירטשאפט. 1.15 פליטען. 3.12 בערזע-ידיעות. 3.30 ... לעט-מוזיק (פליטען פון ווארשע). 4.00 א לעקציע די... 4.15 מוזיק (פון קראקא). 4.45 פראגמענט פון א רא... 5.00 רעפארטאזש. 5.15 א מינוט פאעזיע. 5.20 דוע... און לידלעך. 5.50 רעפעראט. 6.00 פארטעפיאן רעט... טאל. 6.30 א שמועס מיט די קינדער. 6.40 וועגען א... צו ביסלעך. 6.45 סאלאן-מוזיק (פליטען). 6.55 אקטוע... ידיעות, 7.50 אקטועלער שמועס, 8.00 זעלנערישע או... אויף מארגען. 7.20 רעקלאמע קאנצערט. 7.40 ספא... ידיעות. 7,50 אקטועלער סמועס. 8.00 זעלנערישע או... ציע. 8.30 מאנדאלין ארקעסטער קאנצערט (פון ווילנ... 8,45 ידיעות. 8.55 א שמועס (פון קראקא). 9.00 ווי... לידער). 9.30 ליטערארישער אוועגט. 10,00 סימפאני... קאנצערט. 11,00 מעטעאראלאגישע ידיעות. 11.05 טא... מוזיק פון לאדזער זשעמיאנסקע.

אויף די לעוואנטינישע ירידים

קיין פאלעסטינא

הנחות פאר די ה״ה סוחרים!

גרויסער אויספלוג קיין דייטשלאנד
דעם 6־טען מאי.

אויספלוג קיין וויען
30/4 פון 75 זל.

אויף „קאשטשושקא"
דורך 7 ימים 12/4 פון 400 זל.

הנחה-רייזעס
קיין פאזען און זאקאפאנע.

אויסלענדישע הנחה-פעסער קיין עסטרייך, טשעכאסלאוואקיי און יוגאסלאוויען.

„ארביס", פיעטריקאווער 18
(מעווא) טעל. 249-40.

הספארט־בעוועגונג

...יִשע ספארט־פעראײנען צום סעזאָן

...פריהלינג האָט זיך שוין געשטעלט אין זיין ...ראַכט. דער פריהלינג איז דער אָנהויב פון ...ער אַלערליי ספּאָרט אַרבייטען און די פער־ ...ן דער איצטיגער צייט זענען אַלע פלענער ...גאָן שוין אָרגאַניזירט און הויבען שוין אָן ...ליכט צו ווערען.

...ענען געווען עדות אין דער לעצטער צייט ווי ...ידישע ספּאָרט פעראײנען אין לאָדז האָבען ...ירט אַלע זייערע סעקציעס און ס'האָט זיך ...א פיל אינטענסיווע טעטיגקייט אין די דאָ־ ...ציעס.

...אַמאָל אַ צייט, אָבער דאָס איז שוין לאַנג, ...ידישע ספּאָרט און טורן פעראײנען האָבען ...מיט געמיינט מיט זייער אַרבייט. ווען אַלע, ...געטון געוואָרן אין געווען לשמה, ווען בעת ...יט, וועלכע מ'האָט געטון אין די פעראײנען ...אַריינגעלעגט די אידעע, וועלכע די יודישע ...ייט דינגט, ס'איז געווען ריציה פון ענ־ ...און התלהבות פאַר דער אַרבייט לטובת דער ...יוטנד און לטובת דעם יודישען פאָלק.

...ױנגע צייט האָט נישט לאַנג געדויערט, אויס־ ...איז אַלץ געוואָרען, די אידעע איז עקסמי־ ...וואָרען און פעהפליבען איז נאָך דאָס געשעג ...האַדרען, דאָס קויפען ספּאָרטלער פאַר מעהר ...ייניגער געלד, דאָס בעצאָהלען פאַר יעדען זיג ...איינאָרדנען פון יעדען פעראײן אַ צירק ...ניעסעהער אָדער קלענערער פּרעקוועגץ. די ...יט האָט שווער נקמה גענומען אין די יוּ־ ...ספּאָרט פעראײנען, איינציגווייז האָבען זיי אַנ... ...צו זינקען און אונטערצוגעהן. קיין שום ...אַרבייט, קיין שום קולטור־אַרבייט איז ...נישט געפיהרט געוואָרען. די בעסערע יודישע ...נישט זיך אָפּגערוקט פון די ספּאָרט פעראײ־ ...יודישע בעפעלקערונג האָט זיך דערווייטערט ...אַרבייט און אין אַלע, אָהן אויסנאַהם, יודי־ ...ספּאָרט טורן־פעראײנען איז אַריינגעטרעטען ...וועלכען מ'האָט געמיינט נישט צו קענען...

...איינמאָל האָבען מיר אַנגעוויזען אויף דער ...אַנלאַגע, נישט איינמאָל האָבען מיר אָפּגע־ ...גערופען אז די אַמאָליגע יודישע ספּאָרט־ ...טון נישט הערלאָזען צו דעם ווייטערדיגען ...די יודישע פעראײנען, וועלכע זענען אַזוי ...נויטווענדיג פאַר דער יודישער יוגענד. ...צייט האָט אונזער רוף נישט געהאַט קיין ...אָבער ענדליך איז געקומען אַ קריזיס צום ...די אַלטע אָנפיהרער פון די יודישע ספּאָרט־ ...האָבען זיך אָפּגערופען און אָנגעהויבען ...געקומען אין דער „טעטיגקייט”. ערשט דע־ ...איז געקומען אַ איבערבּרוך אין דער אַרבייט ...דעם אופן פון דער אַרבייט. די „מאַכערס” ...אויפען, פערקויפען” און עהנליכע אַרבייטען ...זיך אַנגעהויבען אָפּצורוקען, זעהענדיג אז די ...ספּאָרט מאַסען האָבען זיי געניג.

...האָט זיך אין די לאָדזער יודישען טורן ...ספּאָרט פעראײנען אָנגעהויבען אַ פיבערהאַפטע

באָקסער־רעפּרעזענטאַנץ פון פוילישע מכבי־פערבאַנד בעזיגט די רעפּרעזענטאַנץ פון לעטלאַנד

שבת איז פאָרגעקומען א באָקס־מעטש צווישען דער מלוכה־רעפּרעזענטאַנץ פון לעטלאַנד און דער רעפּרעזענטאַנץ פון „מכבי”־פערבאַנד אין פוילען. די פערמעסטונג איז פאָרגעקומען אין וואַרשאַווער צירק און האָט אַנגעצויגען א זעהר גרויסען עולם. די פערמעסטונג איז נישט געשטאַנען אויף קיין הוי־כען ספּאָרט־ניוואָ און איז געצוואונגען געוואָרען דורך דער „מכבי”־רעפּרעזענטאַנץ אין דער פּערהעלטניש פון 5:11.

צו דער פערמעסטונג האָט זיך נישט געשטעלט יודאַווינסקי פון לאָדז און די לעטלענדער זענען גע־קומען אָהן אַ באָקסער פון דער פליגען־וואָג און האָבען אין דער וואָג אָפּגעגעבען א וואָלקאָווער.

אויסערן פּראָגראַם האָבען געקעמפט גאַטפריד (הכח, לאָדז) מיט קראַוויעצקי (מכבי, וואַרשא), גע־זיגט אויף פונקטען האָט גאָטפריד.

די רעזולטאַטען פון רעפּרעזענטאַנץ־מעטש זע־נען געווען פאָלגענדע: רובשטיין האָט געוואונען 2 פונקטען דורך אַ וואָלקאָווער צוליב פעהלער פון געגנער.

אין דער האָהן־וואָג האָט וועלגרין (מכבי) גע־וואונען אויף פונקטען ביי טרעגער (לעטלאַנד).

אין דער פעדער־וואָג האָט ראָזענבלום (מכבי) רעמיזירט מיט קניזיס 1 (לעטלאַנד).

אין דער שווערער וואָג האָט בליבאום (מכבי) רעמיזירט מיט מאַטוסאַנעק (לעטלאַנד) איז דער מי־טעלער וואָג האָט מאַשקאָוויטש (מכבי) רעמיזירט מיט טיאַסטאַ (לעטלאַנד).

אין דער האַלב־שווערער וואָג האָט נוידיג (מכבי) בעזיגט אויף פונקטען וואָלשענען (לעטלאַנד).

אין דער שווערער וואָג האָט עליבאום (מכבי) פערשפּילט אויף פונקטען ביי לילטען (לעטלאַנד).

פון לאָדזער „הכח”

די נייע לייטונג פון „הכח” האָט בעשלאָסען צו ענדערען דעם ביז יעצטיגען קורס, וועלכער איז בעשטאַנען פון פלעגען „שטערנ'ס” און זיך איבער־געוואָרפען אויף א מאַסען־בעוועגונג, קומענדיג צום ריכטיגען בעשלוס, אַז פון פיל טרענירענדע מוזען אויך אַרויסוואַקסען פערשידענע ספּאָרט טאַלענטען. קודם כל האָט די פערוואַלטונג אַדורכגעפיהרט א יוערביר־אַקציע פון יוניאָרען, וועלכע האָט געגעבען איבעראַשענדע רעזולטאַטען, מיר וועלען נאָר דער־מאָהנען דאָס אין פערלויף פון איין חודש האָבען זיך אין די יוניאָרען גרופּען פערשריבען 80 מאַן אין עלטער פון 13 ביז 16 יאָהר. די פערוואַלטונג האָט אויך בעשלאָסען צו זיין אין קאָנטאַקט מיט די עפענטליכע מיינונג דורך געבען יעדען מאָנאַט א בעריכט אין די פּרעסע און ספּעציעל אין די איינציגע יודישע צייטונג אין „נייעס פאָלקסבלאַט”. מיר שטע־לען פעסט דאָס די בעזונדערע סעקציעס האָבען זיך אין פערלויף פון מאַנאַט אַפּריל פיל ענטוויקעלט.

די פוסבאַל סעקציע בעזיצט אין יעצטיגען מאָ־מענט אַזש 6 מאַנשאַפטען 3 עלטערע און 3 יוניאָ־רען מאַנשאַפטען. די סעקציע טרענירט צוויי מאָל אין דער וואָך אויף דעם „טור”־פּלאַץ און די פּרע־קווענץ אויף די טרעניגנגען בעטרעפט 60—70 מאַן. ספּעציעל פיל אַכט ווערט געלעגט אויף די יונגערע שפּילער און אין יעצטיגען מאָמענט בעזיצט די־יען געוויס אין קורצען שפּילע אין די ערשטע מאַנ־שאַפט. און די מייסטערשאַפטס־קאַמפען געפינט זיך די ערשטע מאַנשאַפט אויף דעם ערשטען פּלאַץ אין די טאַבעלע, אויך די צווייטע מאַנשאַפט קעמפט וועגען מייסטער טיטעל.

די באָקסער האָבען נאָך א קורצען „אורלויב” ווידער אָנגעהויבען טרענירען און שוין אין קורצען וועלען די באָקסער אויפטרעטען אין איניגע אינטער־רעסאַנטע קאַמפען:

זעהר שטאַרק ענטוויקעלט זיך די ספּאָרט־שפּיל און לייכט־אַטלעטישע סעקציעס. די טרעניגנגען פון די סעקציעס קומען פאַר צוויימאָל אין דער וואָך אונטער דער אָנפיהרונג פון גענייטע אינסטרוקטאָרען אויך אין די סעקציעס זענען אָרגאַניזירט געוואָ־רען יוניאָרען גרופּען, און וועגען די צוקונפט פון די סעקציעס קענען מיר זיין רוהיג.

א שטאַרקע טעטיגקייט ווייזט אַרויס די נייע אָרגאַניזירטע שוים סעקציע, וועלכע טרענירט צוויי מאָל אין דער וואָך, איינמאָל אין לאָדזער און איינמאָל אין זגערזשער באַסיין. די פּינג - פּאָנג־סעקציע פיהרט איצט דורך אינערליכע מייסטער־שאַפט־קאַמפען אין וועלכען עס נעהמען אַנטייל 29 מאַן. די מייסטערשאַפטען קומען פאַר אין א עלטערע און יוניאָרען גרופּע.

עריסטע אַרבייט. ס'ווערען געשאַפען סעקציעס פון אַלע ספּאָרט־צווייגען, וועלכע האָבען נישט אין זי־נען נאָר רעקאָרדען און אינטריגעס, נאָר ערליכע אויפריכטיגע ספּאָרט - אַרבייט לטובת די הונדערטער און טויזענדער יוגענדליכע. וועלכע נאָרען אין די דאָ־זיגע פעראײנען געזונד צו מאַכען זייער גוף און קערפּער.

איצט ווען ס'האָט זיך געשטעלט דער ספּאָרט־סע־זאָן אין פוילען פערנעהם, דאַרף די אַרבייט נאָך פער־דאָפּעלט ווערען. פון אַלע זייטען לויערען אויף אונ־זערע קליינע דעראַבערונגען שונאים, וועלכע ווילען אונז פערטרייבען פון דער אויבערפלעך, אונזער שטרעבונג דאַרף אָבער זיין די דאָזיגע דערגרייכו־נגען הונדערטפאַך צו פערגרעסערען.

ס

רעזולטאַטען פון די „א”־קלאַס־מעטשען אין לאָדז
„ל.ט.ס.ג.” פיהרט ווייטער דאָס ערשטע אָרט

די נעכטיגע רעזולטאַטען פון דער „א” קלאַס, האָבען אין אַלגעמיין נישט ענטוישט. אַלע מעטשען האָבען געוואונען די „פאַוואָריטען” אַזוי, אַז די טאַ־בעלא האָט זיך ווענינ געענדערט. דאָס ערשטע אָרט פיהרט ווייטער זיכער ל. ט. ס. ג. און ביים סוף גע־פינט זיך „מכבי”.

די רעזולטאַטען זענען געווען פאָלגענדע:

ל. ט. ס. ג. — מכבי 0:4.
אוניאָן־טורינג — וו. ק. ס. 0:1
ווידזעוו — ווימאַ 0:0
פּ. ט. צ. — ל. ק. ס. 0:1
בּוּשאַ — ס. ק. ס. 4:4

רעזולטאַטען אין „ב” קלאַס
„הכח” אויפ'ן ערשטען אָרט

נעכטען זענען צוליב די 3 מאַי פייערונגען נאָר פאָרגעקומען 2 מעטשען וועגען דער מייסטערשאַפט פון דער „ב” קלאַס. „הכח”, וועלכער האָט באַלד פון אָנהויב אָן זיך אַרויסגעוויזען אַלס שטאַרקע מאַנשאַפט געהט פון נצחון צו נצחון. נעכטען האָט די יודישע מאַנשאַפט נאָך א (פערביסענעם קאַמף בעזיגט „טור” אין פערהעלטניש פון 1:2 די טויערן פאַר „הכח” האָבען ערציילט זיטענפעלר און גערטעל.

דער מעטש איז געווען זעהר א שאַרפער שוין ביז צום סוף איז דער רעזולטאַט נישט געווען זיכער.

ביים סוף פון מעטש האָבען עטליכע אונפּעראַנט וואָרטליכע פאַרשוינען געפּרובט צו פּראָוואָצירען א געשלעג, אָבער א דאַנק דער ווירדיגער האַלטונג פון די לייטונגען פון בּיידע קלובען, איז אויסגעמיטען געוואָרען א סקאַנדאַל. עס איז בלויז בעוויזענט גע־וואָרען פון מעטש איין שפּילער פון „טור” פאַר בעטייליגען זיך אין געשלעג.

סאַקאַל (זגערזש) — הוראַגאַן 0:3

אויך אויף דעם מעטש איז געקומען צו א גע־שלעג, הויפּטזעכליך צווישען די „הייסע” אָנהענ־גער פון די קלובען.

ליגע־מעטשען אין לאַנד

פּאַגאָן — לעגיאַ 1:2
גאַרבאַרניאַ — דאָמב 1:3.
שלאָנסק — רוך 1:2
וואַרטאַ — ל. ק. ס. 1:5
וואַרשאַוויאַנקאַ — וויסלאַ 1:1

אינטערנאַציאָנאַלע פוסבאַל־מעטשען

שפּאַניען — שווייץ 0:2
אונגאַרן — שוועדען 3:3

איז־אַעל...

אויסגעליטערטע נשמות!

סענסאַציאָנעל שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

— דער פריץ איז ביי מיר אין שטוב? האָט ...רדכי זאַמערפעלד נישט אויפגעהערט צו ...ן, אין אַזאַ מאָמענט ווען כ'האָט איהם ...ערקליך אומגליק געטראָפען, דאָס איז געווען ...אונפערשטענדליך...

...רדכי איז שנעל אַריינגעקומען אין צימער, ...געווינט פאַר'ן פריץ און געפרעגט.

— מיט וואָס קען איך אייך דינען?

— מאָרדקאַ, דו האָסט געוויס געהערט, וואָס ...אומגליק ס'האָט מיך היינט געטראָפען...

...וויס געהערט, וואָס פאַראַ פראַגע, דאָס ...שטעטעל איז ווי אויף רעדער, און פונקט ...דאָס געמוזט טרעפען אונזער פריץ, פאַר וועל־ ...די האָבען נישט קיין ווערטער, צוליב זיין ...און אויך דער גוטער פריצה מאַרילא.

...זאַמערפעלד האָט זיך נישט געקענט אָפּגע־ ...פון דער חניפה, כאָטש ער האָט ערלעדיגט ...ענע תבואה־געשעפטען מיט'ן פריץ, מכל ...יעצט ווען ער האָט געפיהלט, אַז דעם פריץ'ס ...אַהער איז נישט צופעליג און אַז דער ווי־ ...אַ גרויסע בעדייטונג. אויך סאָניע האָט ...פערוואונדערט ווען זי האָט געהערט, אַז דער ...איז געקומען צו זיי אין שטוב, ערשט נישט ...האָט זי איהם געזעהן דאָרט ביים טייך ביי די ...קערפּערס פון זיין געליבטער טאָכטער און ...אייניקעל, אַ צובראָכענעם און פערצווייפעלט ...און ס'איז כמעט נישט געווען מעגליך, ...ואַל איצט דאָ אַהערקומען צוליב זיינס אַ ...ענין, הגם די ווזיטען פון פריץ ביי ...זאַמערפעלדען זענען נישט געווען קיין זעלטענע, ...מאָל ווען דער פריץ איז געווען אין שטע ...איז ער אַריינגעקומען צו מרדכי זאַמערפעלד ...געשמועסט מיט איהם וועגען פּאָליטיק אָדער

סתם געפלאַפּעלט, געשעפטליכע ענינים זענען שטענדיג ערלעדיגט געוואָרען ביים פריץ אין הויף, דער איצטיגער וויזיט איז יעדענפאַלס געווען אַנ־אויסטערלישער, דעריבער האָט סאָניע נישט געוואָלט וואַרטען ביז דער פריץ וועט אַוועקגעהן און זי וועט זיך דאַן דערוויסען פון איהרע עלטערן וועגען דעם ציל פון דער וויזיט. נאָר איז, טראָץ איהר געוואוינהייט, אַריינגעגאַנגען אין עס־צימער, וואו ס'האָט זיך געפינען איהר פאָטער מיט דעם פריץ.

מרדכי זאַמערפעלד, האָט נישט געוואָלט, אַז זיין טאָכטער זאָל דאָ פערבלייבען און יוינקענדיג אָדער געבענדיג אַנדערע צייכענס האָט ער געוויזען זיין טאָכטער, אַז זי זאָל פערלאָזען דאָס צימער, סאָניעע האָט געמאַכט דעם אָנשטעל, אַזוי ווי זי וואָלט נישט בעמערקט די צייכענס פון איהר פאָטער און האָט זיך ווי אַמרויהיגסטען אַוועקגעזעצט אין אַ ווינקעל פון צימער און געהערט וואָס איהר פאָטער האָט גערעדט מיט'ן פריץ.

— יאָ, מאָרדקאַ, פונקט מיך האָט דאָס גע־מוזט טרעפען און פונקט די גוטע מאַרילאַ, ווי דו אַליין זאָגסט דאָס, אַזוי האָט דער גורל גע־וואָלט, אָבער איך זאָג דיר, אַז דאָס איז אַ שוואַרצע אונדאַנקבאַרקייט...

סאָניע האָט אויפגעהויבען דעם קאָפּ. דער טאָן מיט וועלכען דער פריץ האָט אַרויסגערעדט די דאָזיגע ווערטער האָט געגעבען פיל נאָכצודענקען, אויך מרדכי האָט שוין דערפיהלט די גאַנצע ערנסטקייט פון דער לאַגע, נאָר איידער ער האָט נאָך בעוויזען עפּיס צו ענטפערען דעם פריץ, האָט זיך פון דרויסען דערהערט עפּיס אַ מאָדנער ברו־מען, וועלכער איז געקומען נישט פון איין מויל נאָר פון דעם מויל פון אַ מאַסע, דאָס ברומען איז געוואָרען אַלץ מעהר צאָרנדיגער און העכער...

סאָניע איז צוגעלאָפען צום אָפענעם פענסטער, זיך איבערגעבויגען איבער די בלומען־קעסטלעך, כדי צו זעהען, וואָס דרויסען טוט זיך. נאָר אַזוי ווי זי האָט געוואָרפען איהר בליק אויף דער גאַס האָט זי זיך באַלד צוריקגעצויגען.

אַ ים פון אויפגעהויבענע דראָהענדע הענד האָבען זיך אויפגעהויבען צו איהר. זי האָט נישט געהערט וואָס די צעהנדליגער מיילער האָבען גע־שריגען, זי האָט נאָר בעוויזן צו זעהען דעם צאָרן אויף די פּנימ'ער פון די פערזאַמעלטע פאַר'ן פענס־טער, אָהן צו וויסען וועגען וואָס עס האַנדעלט זיך.

מרדכי איז געבליבען שטעהן נישט טויט און נישט לעבעדיג, צי מיינט דער המון וואָס שטעהט אונטען טאַקע איהם, אָדער קומט דאָ פאַר עפּיס אַנדערש? נאָר איידער ער האָט זיך נאָך בעוויזען צו אָריענטירען אין דער לאַגע, האָט דער פריץ מיט זיין דונערנדיגער באַס־שטימע אַ ברום געטון.

— דו הערסט דעם צאָרן פון פאָלק, מאָרדקאַ? פאַרוואָס האָט איהר דערלאָזט דערצו, דאָס איז די שוואַרצע אונדאַנקבאַרקייט דערפאַר, ווייל איך בין שטענדיג געווען גוט צו אייך, ...שטענדיג האָט ריקזיכט אויף אייך און שטענדיג געווען אַ געגנער פון די, וועלכע זענען געווען בייזווילליג און אייך געוואָלט שלעכטס טון בלויז דערפאַר, ווייל יהר זענט יודען...

ביי מרדכי'ן האָט אָפּגענומען דאָס לשון, פאַר איהם איז איבערהויפּט שוין געווען אונמעגליך אַרויסצורעדען אַ וואָרט. סאָניע האָט בעמערקט איהר פאָטערס פערלעגענהייט און האָט זיך גאָר נישט געוואונדערט דערויף, דאָס אַלץ איז געקו־מען אַזוי פּלוצלונג און אומגעריכט, אַז ס'איז בכלל נאָך געווען אונמעגליך צו אָריענטירען וועגען וואָס עס האַנדעלט זיך.

— אָבער, פּאַניע דזשעדושיצו, האָט סאָניע אָנגעהויבען, מיין פאָטער ווייסט דאָך בכלל נישט וועגען וואָס איהר רעדט און צו וואָס איהר צילט?

— וועגען וואָס איך רעד? וועגען וואָס איך רעד? איז דער פריץ אין דעם מאָמענט אינגאַנצען צוזאַמענגעבראָכען, פון מיינע צרות רעד איך, פאַר־וואָס איז מיר געקומען, אַז מען זאָל מיר ער־מאָרדען מיין איינציגע טאָכטער צוזאַמען מיט איהר

אונשולדיג קינד. פאַרוואָס האָט איהר, האָבען זיי... אייך ווייס אַליין נישט ווי אַזוי זיך אויסצודריקען, דאָס געטון? פאַרוואָס.

דער גרויסער שטאַרקער און שטאָלצער גוי, איז איצט געוואָרען אַזוי קליין און נעבעכדיג ווי אַנ'אומבעהאָלפען קינד, ער האָט זיך שוין אינגאַנ־צען נישט בעהערשט. די טרעהרען זענען איהם געקומען אין די אויגען אַריין און ס'האָט זיך געדוכט, אַז יעדען אויגענבליק וועט ער אויס־ברעכען מיט אַ ספּאַזמאַטישען געוויין.

די פּיינליכע שטילקייט אין שטוב האָט גע־דויערט עטליכע לאַנגע סעקונדען, אין דרויסען האָט דאָס ברומען נישט אויפגעהערט, דורכ'ן אָפע־נעם פענסטער האָבען זיך אַריינגעריסען עטליכע בלויז אָפּגעריסענע ווערטער פון דער בייזער מאַסע.

— „נקמה”, האָט מען דרויסען געשריגען, „חוצפה”, „דאָס איז נישט דערהערט”, „מיר וועלען נישט דערלאָזען”, „דאָס טאָר נישט פערשוויגען ווערען”.

— צו וועמען זענען אייגענטליך געווענדעט אייערע טענות, דזשעדושיצו? האָט סאָניע זיך ווידער געווענדעט צום פריץ.

— ווען איך זאָל וויסען, האָט דער פריץ גע־זאָגט, ווען איך זאָל וויסען וואָלט מיין לאַגע נישט געווען אַזאַ פערצווייפעלטע, אָבער שטעלט אייך פאָר, פריילין, אַז דער גאַנצער עולם, דאָס פאָלק און די אינטעליגענץ אַלע זיי זענען איין מיי־נונג, אַז דאָס האָבען די יודען געטון פאַר פסח, פאַרוואָס האָבען זיי פונקט אויסגעקליבען מיין טאָכטער מיט איהר קינד, צי טאַקע, ווי זיי דרויסען זאָגען, דערפאַר, ווייל איך בין שטענדיג צו גוט גע־ווען צו יודען?...

מרדכי זאַמערפעלד איז געווען נאָהענט צו חלשות, ער איז שיער נישט משוגע געוואָרען, אין איצטיגען מאָמענט האָט ער די איינציגע טרייסט געזוכט ביי זיין טאָכטער, וועלכע איז געשטאַנען דערנעבען און בלומרשט געווען גאַנץ רוהיג, דאָס איינציגע וואָס האָט עדות געזאָגט וועגען איהר אויפרעגונג איז געווען דאָס בייסען די דינע ליפּען ביז בלוט.

(פאָרטזעצונג קו״מ).

פארשלאג צו אסיגנירען געלד פאר דער אמעריקאנער אלימפישער עקספעדיציע

אפגעווארפען דורך באסטאנער פארלאמענט

נ י ו - י א ר ק, 3 (יט"א טעלעגראפיש)

אין פארלאמענט אין באסטאן איז אפגעווארפען געווארען דער פארשלאג צו בעשטימען 10 טויזענד דאלאר און צו פינאנסירען דעם אמעריקאנישען אנטייל אין דער בערלינער אלימפיאדע. דער פארלאמענט האט אנגענומען א פראטעסט טעגען דעם איינארדנען די אלימפיאדע אין בערלין.

דאפעל-נומער פון ייוו"א-בלעטער

ווילנע (יט"א). די טעג געהט ארויס פון דרוק א דאפעל-נומער פון די „ייוו"א-בלעטער", דעם הודש-זשורנאל פון יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט, צ.ו. אוד. איז אין דעם נומער פערעפענט ליכט א וויכטיגע ארבייט פון יעקב לעשטשינסקי „די יודישע בעפעלקערונג אין פוילען לויט דער לעצטער פאלקס-צעהלונג". פון די איבריגע ארבייטען אין דעם נומער איז כדאי צו פערצייכענען: ד"ר רפאל מאהלער — „די נאציאנאל-סאציאלע יסודות פון ענגיס (דעם גרינדער פון קאראאימיזם) רעליגיע", ד"ר פראנץ בארנעק — „יודיש אין טשעכאסלאוואקיי" (דער מחבר איז, אגב, נישט קיין יוד און האט דעם רעפעראט — אנ'איינציגען אין זיין מין — געהאלטען אויפ'ן ייוו"א-וועלט-צוזאמענפאהר, ארויסרופענדיג א גרויסען רושם מיט דער גרינדליכקייט פון בעהאנדלען די טעמע), ד"ר רבקה נאטיק — „צו דער געשיכטע פון האנדווערק ביי ליטווישע יודען", לייבוש לעהרער — „לעהרער און שולען אין פערשידענע קולטורעלע און פסיכאלאגישע סיטואציעס", א גאנצע רייה רעצענזיעס (צ. אנד. פון ד"ר ארמיאן וועגען דער ראסיסטישער „וויסענשאפט", מ. לינדער — „ווי אזוי לעבט דער פוילישער ארבייטער"), מאטעריאלען און נאטיצען א. אז. וו.

מחמת פינאנסיעלע שוועריגקייטען האט זיך דער נומער „ייוו"א-בלעטער" פערשפעטיגט, דאס ארויספיהר-ביורא פון ייוו"א האט אבער איצט מאנגענומען אלע מיטלען, אז די איינציגע יודישע וויסענשאפטליכע צייטשריפט זאל להבא ערשיינען פינקטליך.

פרעמיעס אויף די פ. ק. א.-ביכלעך

דעם 30 אפריל 1936 איז אין פ.ק.א. פארגעקומען די פרעמירונג אויף די פ.ק.א. ביכלעך. סעריע 3.

אין דער פרעמירונג האבען אנטייל גענומען די ביכלעך, אויף וועלכע עס זענען אריינגעטראגען געווארען אלע וויקלארקעס פארן פערלאפענעם קווארטעל אינם טערמין ביזן 2טען אפריל 1936.

פרעמיעס צו 1000 זל. זענען געפאלען אויף די נומערן: 160043 167,019 180219 219215.

פרעמיעס צו 500 זל. זענען געפאלען אויף די נומערן:

226917 217810 213243 411814 211757
166908 163095 259309 157795 153359 232266
180160 179513 178344 174575 172434
.194130 187986 181759 180497

פרעמיעס צו 250 זל. געפאלען אויף נומער:

155286	155017	153130	151740	150117
166752	164801	162421	159869	256502
171082	170234	169816	167661	167257
172402	172081	171938	171817	171149
175712	174981	174924	174670	173974
130719	180363	279877	178237	175942
191666	188978	186668	186527	181650
199880	198775	197135	193319	191863
204066	203847	230728	203629	203565
220752	219875	212826	211901	205049
226135	225260	223630	223448	222069
				227802

פרעמיע צו 100 זל. אויף נומער: 150049

153697	153419	153049	152926	150111
155931	155268	155256	154100	154292
156798	156725	156547	156227	156199
158072	158006	157355	156947	156913
160472	159790	159549	158637	158255
162237	162104	161871	160626	160540
165461	164895	164479	163924	162342
166948	166772	166409	166157	165851
167900	167828	167715	167640	167163
171190	170574	170193	170184	169542
172115	172043	171575	171484	171226
172814	172601	172546	172493	172360
174245	174184	173666	173640	173561
175770	175551	175470	175466	174387
178415	177601	177148	176880	176267
181031	180487	179820	178960	178930
(צום צוויי-	183229	182847	182232	181531
184821	184443	184258	183987	טען מאל)
187348	186811	186764	185285	185054
188382	188195	188014	187698	187399
189653	189629	189013	188627	188548
190859	190633	190163	190042	189812
191372	191280	191207	191115	190880
193152	192831	192576	191874	191465
194500	194226	193747	193682	193288
196348	196346	195581	194802	194535
198521	198369	196910	196625	196475
200997	200915	200856	200654	199863
217784	201778	201669	201564	201192
206131	205636	204840	203364	201927
210307	210091	206749	206691	206421
213091	212830	212116	211470	210808
216132	216112	215148	213149	213137
218600	218564	218208	218061	216886
222052	221981	221531	221176	219472
226163	225787	225702	223187	2223027
230416	230256	229444	227867	227360
				.231326

בסך הכל זענען געפאלען 277 פרעמיעס אויף דער סומע פון 48.000 זלאטעס.

די ביכלעך פון דער דריטער סעריע אויף וועלכע עס זענען געפאלען פרעמיעס ביי דער פריהערדיגער ציהונג און זענען נאך נישט איינקאסירט געווארען זענען: 250 זל. אויף נומער 161.830 און 100 זל. אויף נומער 162818.

אויסשטעלונג פון קונסט-מאלער, בן-ציון צוקערמאן

ווערט געעפענט זונטאג דעם 10 ה. ח

אין לאדז וויילט איצט דער גוט-בעקאנט קונסט-מאלער בן-ציון צוקערמאן.

צוקערמאן קומט איצט פון ווארשא, וואו ער האט געהאט אן אויסשטעלונג אין זאל פון דא טוירים-פעראיין און אין „בני-ברית", וועלכע א ... אראפ מיט גרויס ערפאלג, נישט נאר מאטערי... נאר אויך מאראליש, בכלל האבען זיך וועגען זיי... שאפונגען גינסטיג ארויסגעזאגט די גאנצע קונס... קריטיק.

זונטאג דעם 10 ה. ח. וועט אין לאקאל פ... „בני ברית" (פעטריקאווער 90) געעפענט ווער... די רעפרעזענטאנץ - אויסשטעלונג פון קינסטל... בן-ציון צוקערמאן. ער שטעלט דא אויס נאר ... גרויסע צאהל פון זיינע בעסטע בילדער. צווישן א... מאטיוון: פון ווילנער געטא, פאלעסטינער פייזא... זשען, אקווארעלען, גראפיק, אייל-בילדער א. ד. ...

ס'איז מעהר ווי זיכער, אז די אויסשטעלונג פ... קינסטלער צוקערמאן וועט ביי אונז אין לאדז ו... רען זעהר ווארים אויפגענומען און אראפ מיט ... גרעסטען ערפאלג.

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג (קאמוניקאטען)

„אראראטי" אין לאדז

די גאסט-אויפטריטען פון טעאטער „אראראט" ... „ראזמאיטאשטשי", האבען, ווי ס'איז געווען פאראויסגעזעהן, ארויסגערופען גרויס אינטערעס. אווענד אווענד איז דער טעאטער פול. דער ערשטער פראגראם „א וועלט מיט נסים", פערמאגט א ים מיט הומאר ... א אוצר פון אויסגעצייכענטע רעווי און ערנסטע נומערן. עס נעמען אנטייל: שיינע מרים, מאלוויגא ראפעל, ... גראסבערג, שמעון דזשיגאן, י. שומאכער, פולאווס... מנשה אפענהיים, היאר און וו. גאדיק. מוזיק-אילוסטראציע: דוד בייגעלמאן און ה. רובין.

פון רעווי - טעאטער „יארי"

אין רעווי-טעאטער „יאר" געהט איצט מיט גרוי... ערפאלג א הערליכער רעוויע-פראגראם מיט נאשא גע... שטשיוויארסקי, ביעליטש, סקאראשינסקי, זאראמבינ... און אנדערע.

עס טרעט אויך אויף א גלענצענדער טאנץ-דועט אויפ'ן עקראן אקטואליטעטען און „פאט".

די לעצטע צוויי טעג פון הערליכען פראגראם - היינט מאנטאג און מארגען דינסטאג.

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט און פאלגענדע טעג! גרויסע פרעמיערע! היינט און פאלגענדע טעג
„ליבעס-איבעראשונגען"
אין די הויפט-ראלן: Norma Shearer, Robert Montgomery
אויסערדעם: אקטואליטעטען פון A.T.
אנהויב 4 נאכמיטאג, שבת און זונטאג 12 בייט...

וויכטיג פאר
ברוך-קראנקע
(רופטורען) זאווי פון פערקרימונגען פון רוקען-ביין (הויקערס), פאראליזשען, ביין-שווינדזוכט, פלאטפוס און פערשידענע אנדערע פערקרימונגען-ליידענדע.
פאר פערשידענע ארט רופטורען פערעלטערטע און די געפערליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-באנדאזשען לויט מיין מעטאדע היילען און בעזייטיגען ראדיקאל יעדען איינציגען ברוך.

ביי מאגען און קישקע - זענקונג ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע לייב-הייל-באנדאזשען.
פאר הויקערס ספעציעלע נארסעטען און גלייכהאלטערס.
געגען ביין-שווינדזוכט ספעציעלע ארטאפעדישע אפאראטען פון אלע סיסטעמען.
געגען שמערצענדע פלאטפיס ספעציעלע ארטאפעדישע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען.
געגען קרומע אדערן ספעציעלע גומי-שטרימפ לויט מאס.
קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלע הייל-ארטאפעדישע אנשטאלט
ספעצ. ארטאפעד
א. פעטריקעוויטש, לאדז
9 פיראמאוויטשא 9, טעל. 177-09 (פריהער אלגינסקא
אכטונג! קראנקע מוזען זעלבסט ערשיינען.
טויזענטער דאנקזאגונגען קענען בעוויזען ווערען

וויכטיג פאר לאדז און פראווינץ
קאמיסיאנס-לאגער
פון פערשידענע מעבל
מעבעל
נייע און גענוצטע, ווי אויך היגיענישע. מאפטשאנעס, קאוטשעס, מאטראצען
אין דער פיינסטער אויספיהרונג, בעקומט איהר צו די ביליגסטע פרייזען נור ביי
א. ווייצמאן,
שענקיעוויטשא 6, טעל. 191-00.
בעמ.: איך קויף אויך פערשידענע גענוצטע מעבעל, דיוואנעס, נייי-מאשינען, שרייב-מאשינען, פעלצען א.ז.וו.

דער
פאטאגראפישער
אטעליר
„POLONJA"
אינה. גוטערמאן, גדאנסקא 31
פיהרט אויס אלער ארט פאטאגראפיעס צו פעסער, לעגיטימאציעס, פראפעסיאנעלע פעט ריקלאמעס ווי אויך לויט פארטריפט צו דער אגבעזיפיטשאלגיע, צו זעהר ביליגע פרייזען. פאסט-קארטען און פארטרעטען ווערען אויך אויסגעפערטיגט שעהן און גוט
— צו נידריגע פרייזען. —

א גרויסע
קעלער-שטו...
עלעקטרישע איינריכטונג, געאייגנעט ... א פאבריק, עווענטועל אויף א ל...
פון זאפארט צו פערדינגע...
... p. Strzelców Kan. Nr. 3
צו ערפאהרען ביים ווירט.

קליינע
אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענ...
ס'איז נויטיג א מיידעל צו ליי... ארבייט גלייך צו פערדינען. צו ווענ... זיך צעגעלניאנא 15, אין הויף, גפח... נומער 39.

ס'ווערט געברויכט א יונגע ... קאנט אין דער קאלאניאל-בראנזש... ארבייטען אויף זומער-וואוינונג, ביי ... זענצוויי, פאמארסקא 6.

ס'ווערט געזוכט א יונגעל צו ... טראגען צייטונגען אויף אנגעוויז... שטעלען, פולע בעקעסטיגונג און א ק... נעם געהאלט. צו ווענדען זיך צום צייט... פערקויפער זשגאווסקא 5 פון 8—3 ... בעפארצוגט פראווינצער.

פערשידענעס
צו פערמיטען א געוועלב אויך ... א שטוב אין בעסטען פונקט גלובנ... צו ערפאהרען אויפן ארט פון 8—10 ... ביים רזשאנדצע.

צנ'עס-צימער און א פיאנינא ... „שרעדער" און אויך אנדערע גע... שטענדע צו פערקויפען. אל. 1. מאי ... וואוינונג 38.

Lekarz Dentysta
Jakób Botwinik
נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 3 נאכמ. אין דער לעטשניצע „פעמאץ" רוג זגערזשער און לימאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29 און פון 4—10 אווענד אויף נארוטאוויטשא 13. —:— צוגענגליכע פרייזען. פאר ארבייטסלאזע — הנחה.

ד"ר העללער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענט, זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען — א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

לעבענס-
פערזיכערונגס-פאליסן
אינלענדישע און אויסלענדישע, אפילו פון גאנץ לאנג נישט בעצאהלטע, קענען אויך האבען א געוויסן ווערט, אויב איהר וועט זיך ווענדען
Łódź Piotrkowska 145, m.5a
פערזענליך פון 4 ביז 7 נאכמ.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09.
נעמט אן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אוו.

Dr. med.
GUSTAW KOHN
געוועזענער אסיסטענט פון דעם גינעקאלאגישען קליניק אין פאריז.
ספעצ. פאר פרויען - קראנקהייטען און שוואנגערשאפט).
ספעצ. פון היילען אונפרוכטבארקייט.
נעהמט אן אין לאדז
פילסודסקיעגא 51, טעל. 170-03
נעהמט אן פון 8—10 און פון 4—8 אווענט

אויערן, נאז און האלז
קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטאריש פון 9-2 און פון 4-8 אווענט.
ביי דער קליניק איז טעטיג
א רענטגען-קאבינעט
פאר דורכלייכטונגען אוי ... אמבולאטאריש

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט.

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער - קראנקהייטען
6 שערפיעז 37 (בענעדיקטא)
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען קראנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעהמט אן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אוו. אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פרייזען.

פאר פייער און גנבות!
קאנט איהר אייך אסעקורירען אויף זעהר גינסטיגע בעדינגונגען.
קלינגט אן ביטע טעלעפ. 203-94

לעטשניצע
פאר וועגערישע-קראנקע
מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרויען-דאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 31.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman